

KRISLAI

Viskas eina pagal planą.
Visus želsime, visiems padėsime.
Bet be melo neapsieina.
Baimė ir prasižengimai.
Laimingos kelionės.
Nauja moterų armija.
29-ta Tauta.
Rašo A. BIMBA

Šitie keli žodžiai taikomi tūkstančiams Lietuvių Literatūros Draugijos narių.

Žurnalo "Šviesos" 3-čias numeris jau gatavas ir už kelių dienų nariai gausite. Jame rasite gerų pasiskaitymų, gražios poezijos, naudingų pamokinių.

Šių metų knyga "Amerikos Demokratijos Steigėjai" jau baigiama surinkti. Tuojau bus pradėta spausdinti. Dedame pastangas, kad spalių mėnesį nariai ją gautų.

Bet knyga gaus tik tie nariai, kurie bus pasimokėję duokles su spalio 1 diena.

Išleidimas žurnalo ir knygos kaštus labai daug pinigų. Tūkstančiai Draugijos narių tebėra nemokėję duoklių už šiuos metus.

Apie tai pagalvokite nariai ir veikėjai.

Centras savo pareigas atlieka. Bet iš žemės pinigų iškasti jis negali.

Lai su spalio 1 diena kiekvienas Draugijos narys bus pasimokėjęs savo narines duokles!

Chicagos "Draugas" (rugp. 21 d.) teisingai pabrėžia, kad sėpmas Sovietų Sąjungoje žmonių yra parama karui prieš Vokietiją.

Sovietų Sąjungoje yra tūkstančiai lietuvių, pabėgusių nuo hitlerinės pavietrės iš Lietuvos. Aišku, kad jų padėtis sunki — sunki padėtis visų Sovietų Sąjungos žmonių.

Pažangieji lietuviai seniai galvojome ir teiravomės, ar negalima būtų čionai lietuviams rinkti aukas ir jas išimtinai skirti sušelpimui Sovietų Sąjungoje lietuvių. Kol kas Sovietų vyriausybė gyventojų neskirstė į grupes. Gauta iš užsienio pašalpa buvo teikiama visiems lygiai.

Tačiau jeigu ta politika būtų pakeista ir jeigu pasidarytų galima tiesiai lietuviams sušelpiti, būtų, žinoma, geras dalykas ir mes visi stotume prie darbo. Mes norime padėti savo broliams visur ir visuomet.

Kol kas pašalpa Sovietų žmonėms ir raudonarmiečiams (įskaitant ir lietuvių civilinius ir raudonarmiečius) renkama ir teikiama per Russian War Relief, Inc. Mes, pažangieji lietuviai, prisidedame prie gražaus darbo, remdami tą organizaciją ir per ją siųsdami aukas.

Iki šiol katalikų srovė jokios agitacijos nevarė už šelpimą Sovietų žmonių. Spauda net bajoriai sabotažavo.

Dabar, kaip sakytą, "Draugas" jau pripažįsta geru daktu šelpiti Sovietų žmones.

Tačiau "Draugas" neapsieina ir dabar be melo, be įkandimo, be sabotažo. Pav. sako: "Amerikoje veikia Russian War Relief draugija. Renkami šiam tikslui fondai, kuriais šelpiami nuo karo nukentėjusieji rusai."

Vadhai, lietuviams netenka.

Bet tai melas. Šitais fondais šelpiami visi Sovietų gyventojai be skirtumo tautinės kilmės.

Sovietų Sąjungoje esantieji lietuviai veikėjai jau keliais atvejais yra atsiuntę amerikiečiams padėką už gautą nuo jų pašalpą.

So. Bostono "Darbininkas" (rugp. 21 d.) filozofuoja, kad baimė bausmės ir įstatymų ne-

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 201 LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STag 2-3878

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugp. (August) 27, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII.

Dienraščio XXIV

1,000,000 NACIŲ ATAKUOJA STALINGRADO LINIJAS

ŠNIPAS KUNIGAS IKALINTAS DE- ŠIMČIAI METŲ

Hartford, Conn. — Federalis teismas nuteisė vokiečių liuterių kunigą Kurtą Molzahną iš Philadelphiajos dešimtį metų kalėti. Byloje prieš jį buvo įrodyta, kad kun. Molzahn kartu su Wilhelmu Kunze ir kitais narių agentais šnipinėjo prieš Ameriką pirm karo. Tą patį paludijo ir ukrainų kunigas Alex Pelypenko.

Jeigu būtų įrodyta, kad Molzahn veikė kaip Hitlerio šnipas ir po to, kai Amerika įstojo karan, tai jis būtų skaudžiau nubaustas.

Prez. Rooseveltas Žada Užsaldyt Algas ir Farmų Produktų Kainas

Washington. — Prezidentas Rooseveltas pranešė laikraštininkams, kad valdžia neužligo užsaldys darbininkų algas ir kainas farmų produktams, kad nebūtų aukščiau keliamos nei algos nei maisto reikmenų kainos.

Prezidentas priminė nurodymą kainų administratoriaus Leono Hendersono, kad grėšia maisto pabranginimas dar 30 procentų, jeigu jo kainos nebus nustatytos greitai laiku. Rooseveltas sakė, jog be farmų produktų kainų nustatymo negalima pastoviai nustatyti darbininkų algas, o be algų nustatymo negalima suvaldyti branginimą maisto reikmenų.

Prez. Rooseveltas žada apie tai pasikalbėti su Wm. Greenu, Amerikos Darbo Federacijos pirmininku, ir su Philipu Murray, generaliu CIO unijų pirmininku. Green ir Murray pirmiau buvo priešingi algų užsaldymui darbininkams.

Prezidentas paskelbs savo planą nustatyti algas ir farmų produktų kainas, kuomet jis kalbės per radiją apie Darbo Dienos šventę, rugsėjo 7 d.

Naciai Nužudė 100 Žmonių per 2 Dienas

London. — Per 48 valandas hitlerininkai nužudė dar bent 100 žmonių įvairiuose savo užimtuose kraštuose. Čechoslovakijoje jie nugalabino 26-šis, tarp jų ir rašytoją Aleksandrą Bezsmertnyj; Graikijoje naciai sušaudė 15 žmonių, Lenkijoje penkis ir t.t.

Tie žmonės tapo nužudyti už sabotažą fabrikuose, geležinkeluose ir farmuose prieš nacių, už ginklų laikymą, už užpildinimą vokiečių kareivių ir įvairius nasipriešinimus įsiveržėliams.

Amerikiečiai Sužalojo Bent Septynis Japonų Laivus

Amerikos Oficialiai Pranešimai

WASHINGTON, rugp. 25. — Jungtinių Valstijų laivyno pranešimas sako:

Pietinis Ramusis Vandenynas: Jungtinių Valstijų laivyno ir oro jėgos veda didelį jūros mūšį; stengiasi atremti stiprias atakuojančias japonų jėgas, kurios iš šiaurų-rytų prisiartinio prie pietinių - rytinės grupės Saliamono salų.

Buvo suprantama, kad japonai dės pastangas atgriebt amerikiečių užimtą svarbią karinę stovyklą Tulagi ir pajūrių bazes šioje srityje. Priešai išvystė savo kontr-ataką, kurią amerikiečiai dabar atremia.

Pradiniai pranešimai rodo, kad Jungtinių Valstijų armijos didieji bombonešiai — Lekiančios Tvirtumos atakavo užpuolančias priešų jėgas ir kad veikia mūsų orlaiviai nuo lėktuvlaivių.

nijos lėktuvlaivį ir, kaip pranešama, keturis kartus paAmerikos armijos bombonešiai atakavo didelį Japonaiškė bombomis į jį. Jungtinių Valstijų orlaiviai nuo savo lėktuvlaivių atakavo ir sunkiai sužeidė mažesnę japonų lėktuvlaivį "Ryuzo." Mūsų orlaiviai, pakilę nuo savų lėktuvlaivių, taipgi pateikė bombomis į kelis priešų šarvuotlaivius ir į vieną karo didlaivį.

Rugp. 23 d. (Pagal Washingtono kalendorių) didelis būrys priešų orlaivių atakavo Guadalcanal salą; juos atrėmė mūsų lėktuvai kovotojai ir nušovė žemyn bent 21-ną japonų orlaivį. Amerikiečiai tame mūšyje teturėjo tik mažų nuostolių.

Naktį rugp. 23-24 japonų kariniai laivai-naikintuvai bombardavo mūsų pakrantines pozicijas saloje Guadalcanal.

Rugp. 24 d. Jungtinių Valstijų orlaiviai pateikė bombomis ir sužalojo priešų transporto laivą ir šarvuotlaivį į šiaurius nuo Guadalcanal salos ir paliko juos smarškiai degančius.

Tie veiksmai dar tęsiasi.

LIETUVOJ UŽMUŠTA KELI NACIŲ AGENTAI

New York. — Trečiadienė kelis nacių agentus. Jugonio radijas pranešė, jog slavijos patriotai taipgi nužmonės Lietuvoje užmuše žudė kelis Hitlerio agentus.

Braziliečiai Užpildinėja Ašies Draugus

Rio de Janeiro, Brazilija. — Didelės braziliečių minios akmenimis bombardavo kelias biznio įstaigas, palankias fašistų Ašiai.

Per tris dienas vien sostinėje Rio de Janeiro tapo suimta daugiau kaip 700 vokiečių ir italų. Brazilijos valdžia veda smarkią kampaniją prieš penktakoloniečius. Areštuoti Ašies draugai statomi prie kasimo ir kitų paprastų sunkių darbų.

Du tūkstančiai atsarginių oficerių savanoriai įstojo į veiklią tarnybą Brazilijos armijoje.

KARINIS BRAZILIJOS ŽMONIŲ ŪPAS

Tūkstančiai jaunų Brazilijos vyrų savanoriai spiečiasi į armiją. Daugelyje fabriku brazilai atsisakė dirbt, kol bus pašalinti iš jų Vokietijos ir Italijos piliečiai.

Vien Rio de Janeiro valstijoje tapo suimta 200 vokiečių ir italų.

Uruguay'aus respublika pasiuntė orlaivius medžioti du fašistų submarinus, pa-

ORO NELAIMEJE ŽUVO ANGLIJOS KARALAITIS

London, rugp. 26. — Kunigaikštis Kent, jauniausias brolis karaliaus Jurgio VI, žuvo orlaivio nelaimėje vakar. Jis buvo 39-nių metų amžiaus.

Kent skrido į Islandiją kariniais reikalais ir nukritus orlaivui Škotijoje, užsimušė jis ir visi kiti buvę tame orlaivyje.

Kunigaikštis Kent tarnavo kaip vyresnysis oro laivyno oficerius ir generalis inspektorius Anglijos oro jėgų. Jis paliko našlę su trimis kūdikiais.

Stalingradas Visais Gaisrais Dirba Kas Minutę Dieną-Naktį

Maskva, rugp. 26. — Amerikiečių žinių agentūra, Associated Press teigia, jog kariniai Stalingrado fabrikai didžiuliu smarkumu dirba kas minutę naktį ir dieną. Laivai, kurie Volgos upe atgabena karinius reikmenis į Stalingradą, dabar būna iškraunami net penkis kartus greičiau, negu pirma.

Stalingradas yra svarbus metalo fabriku centras. Buvęs didysis jo traktorių fabrikas gamina dabar daugius tankų.

Gyvenimas Stalingrade tebėra normalus, tik pasmarkėjęs, sako Associated Press.

Nėra patvirtinimo tu liems pranešimams iš užsienių, kad Sovietai jau iškraustė pramonės iš Stalingrado.

Maskva. — Radijas teigė, kad tūkstančiai Stalingrado darbininkų, apsiginklavę, traukia frontan prieš vokiečius.

Priešų Pranešimai apie Didįjį Jūrų Mūšį

Berlyno radijas paskelbė pranešimą iš Japonijos, būk japonų laivynas ties Saliamono salomis nuskandinęs vieną didelį Amerikos šarvuotlaivį. Sako, kad amerikiečiai buvo padėgę vieną japonų šarvuotlaivį, bet, girdi, jis vėl dalyvauja mūšyje. Naciai pasakoja, kad, girdi, japonai turį didesnį laivyno ir oro jėgų, negu amerikiečiai, tam mūšyje. (Niekas nepatvirtina tų priešų pranešimų.)

SLAPTAS TALKININKŲ PABŪKLAS

London, rugp. 26. — Amerikos generolas G. M. Barnes sakė, kad angliai ir amerikiečiai gamina šio tokį slaptą karinį pabūklą, kuris labai nustebins vokiečius.

Vokiečiai Artinasi Prie Stalingrado

Daugiau Kaip Milionas Hitlerininkų Šturmuoja Sovietų Pozicijas; Raudonarmiečiai Kartotina Kontr-Atakuoja

Maskva, rugp. 26. — Raudonoji Zvaigždė, Sovietų kariuomenės laikraštis, rašo, jog Stalingrado padėtis darosi kritiškai - pavojinga. Tuli pranešimai iš fronto teigia, jog naciai kai kur pasiekė punktus tikrai už keleto mylių nuo Stalingrado apylinkių.

PRIEŠAI GIRIASI, KAD NAIKINĄ STALINGRADĄ

Fašistinis, nepatikimas Vichy Francijos radijo pranešimas sako, kad viename sektoriuje vokiečiai esą tik už 25 mylių nuo Stalingrado.

Berlyno radijas skelbia, kad jų orlaiviai dieną ir naktį, be atlaidos, atakuoja Stalingradą gaisrinėmis ir sprogdinančiomis bombomis. Pasak hitlerininkų, tai, girdi, didžiuliai gaisrai liepsnoja Stalingrade. Naciai taip pat giriasi, kad jų lakūnai bombomis nuskandinę vieną didelį prakinį Sovietų laivą ir padegę tris kitus Volgos upėje, prie kurios Stalingradas stovi.

(Tai yra nepatikimi priešų pranešimai, kurių niekas nepatvirtina.)

Keblį Padėtis į Šiaurį Vakarų nuo Stalingrado

Maskva. — Daugiau kaip milijonas vokiečių ir jų sėburių kariuomenės visais pabūklais ir visomis įvėrtomis jėgomis atakuoja sovietines pozicijas į šiaurį vakarus ir pietų vakarus nuo Stalingrado.

Raudonarmiečiai septynis kartus kontr-atakavo priešų į šiaurį vakarus nuo to miesto, bet hitlerininkai su daug skaitlingesne kariuomene, tankais, šarvuotais automobiliais ir orlaiviais vis šiek tiek pasistumia pirmyn, nors tik po truputį.

Oficialis Sovietų pranešimas sako, jog susidarė keblis padėtis į šiaurį vakarus nuo Stalingrado.

ATKAKLŲS MUŠIAI KAUKAZO FRONTE

Sovietų komanda teigia, jog tęsiasi atkaklūs mušiai į pietus nuo Krasnodaro, Kaukazijoje, kur vokiečiai stengiasi parsivežti iki Juodosios Jūros; taipgi siaučia kruvinos kautynės Prochladnaja srityje, už 85 mylių vakarus nuo Grozny žibalo versmų. Toje apylinkėje raudonarmiečiai, bet kitko, sunaikino ir būrius nacių automatiškų šaulių, kurie buvo nuleisti žemyn iš priešų orlaivių ir užnugarę sovietinių linijų.

SUNAIKINTA DAUG NACIŲ TANKŲ IR ORLAIVIŲ

Vienas raudonarmiečių dalinis per dieną Stalingrado fronte sunaikino 17 vokiečių tankų, kitas sovietinių karių būrys sudaužė 22 priešų tankus, o trečias — 14 vokiečių tankų. Sovietiniai lakūnai ir priešlėktuvinės kanuolės nušovė žemyn 92 vokiečių orlaivius per dvi dienas Stalingrado apygardoje.

Sovietiniai kovotojai sparčiai naikina nacių parašutistus, iš orlaivių nuleidžiamus užfronten su motoriniais dviračiais, prieštankiniais šautuvais ir kitais ginklais.

(Naciai giriasi, būk jie prasiiveržę pusaštuntos mylios pirmyn į aptvirtintą Sovietų liniją į pietų vakarus nuo Stalingrado. — Bet niekas kitas to nepatvirtina.)

EXTRA

Sovietai Sustabdė Nacių Tankus Stalingrado Fronte

Maskva, rugp. 26. — Raudonarmiečiai, audringai kontr- atakuodami nacių į šiaurį vakarus nuo Stalingrado, sustabdė priešų tankus ir šarvuotus automobilius, kurie buvo įvarę kylį į sovietinius apsigimimus toj srityje, kaip praneša United Press, amerikiečių žinių agentūra.

"Mes Laimim Jūrų Mūšį," Sako Amerikos Valdininkas

Washington, rugp. 26. — Vienas Jungtinių Valstijų valdininkas šiandien pareiškė: "Mes laimime antrąjį raundą jūrų mūšio prieš japonus ties Saliamono salomis, nors šis raundas dar neužibaigė."

Tebesiaučia įnirtę mušiai.

Sparti Amerikos Karo Laivų Statyba

New York. — Ši ketvirtadienį bus vandenin nuleistas naujai pastatytas Amerikos karo didlaivis "Tosunaikino" ir būrius nacių automatiškų šaulių, kurie buvo nuleisti žemyn iš priešų orlaivių ir užnugarę sovietinių linijų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Every day except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer J. Gasunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$6.00
Canada and Brazil, six months	\$3.25

Entered as second class matter March 14, 1924, at
the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the
Act of March 3, 1879Stalingradas Pavojuje -- Karo
Laimėjimas Pavojuje

Vienas didžiųjų Tarybų Sąjungos miestų, vienas naujų pramoninių miestų — Stalingradas — šiuos žodžius rašant yra dideliame pavojuje. Vokiečių jėgos arti miesto. Sakoma, virš milijono vokiečių karių yra sukoncentruota prie Stalingrado; milžiniški kiekiai tankų, daugybė orlaivių. Viskas tas yra sukoncentruota vienam ir tam pačiam tikslui: Stalingrado paėmimui.

Pas mus jau buvo rašyta, kokią svarbią rolę vaidina Stalingradas. Ne tiek svarbu, kad šis miestas yra pramoningas, — pramonę Tarybų vyriausybė galėjo iškraustyti į rytus. Svarbu, kad Stalingradas stovi ant Volgos, o Volga — nepaprastai svarbi transportacijos gysla Tarybų Sąjungos gyvenime.

Vokiečiai žino, ką reiškia Stalingradas. Kitaip jie nekoncentruotų visų savo jėgų jam paimti. Nepaisydami didelių nuostolių, vokiečiai meta vis daugiau ir daugiau ginklų ir žmonių į šį sektorių, kad juo greičiau pasiekti savo tikslą.

Turėdami savo rankose Stalingradą, vokiečiai pasijus stipresniais visame Kaukaze; pagaliau, jie jausis uždavę smūgį Raudonajai Armijai ir visam Tarybų Sąjungos ekonominiam gyvenimui. Ar vokiečiams pavyks paimti Stalingradą? Niekas šiandien negali atsakyti. Gali pavykti, gali nepavykti. Perreikais metais šiuo laiku daugelis žmonių manė, kad Leningradas jau yra kaip ir žuvęs. Leningradas tuomet buvo apgulos stovyje. Tačiau Leningrado žmonės per istisus metus mokėjo apsiginti, pajėgė priešą atmušti. Ir šiandien Leningradas tebėra Tarybų vyriausybės rankose.

Pereito lapkričio ir gruodžio (pradžioje) mėnesiais atrodė, kad Maskva pateks priešiui. Rodėsi tik stebuklas galįs ją išgelbėti. Ir toks stebuklas atsitiko; priešas buvo pradėtas mušti ir jis bėgo atgal, kaip pašėlęs. Mūsų generolas MacArthur tuomet pasakė, kad pasaulio militarinėje istorijoje nėra buvę tokio dalyko, kokį parodė raudonarmiečiai prie Maskvos, kur jie iš defensyvo galėjo išvystyti tokį didelį kontr-ofensyvą.

Gali būti panašiai ir su Stalingradu. Šiandien vokiečiai turi sukoncentravę prie Stalingrado gal būt nemažiau jėgų, kaip jie buvo sukoncentravę prie Maskvos.

Kaip ten bus, kaip nebus, šiuos žodžius rašant, atrodo, jog Stalingradas yra kritiškoje padėtyje. Na, ir jeigu Stalingradas žlugtų, tai būtų užduotas nepaprastai didelis smūgis ne tik Tarybų Sąjungai, bet visoms Jungtinėms Tautoms. Tegu tik Hitleriui pavyksta užvaldyti Kaspijos jūrą, tegu jam pavyksta užvaldyti Kaukazas ir Juodoji jūra, tuomet jis nebūtų lengva sumušti; tuomet karas prasitęstų gal net keliais metais.

O tai reikštų, kad mes turėtumėm paaukoti daugiau milijonų žmonių gyvybių. O tai reikštų, kad mes tuomet turėtume labai daug dėl karo laimėjimo pasiaukoti.

Yra vienintelė viltis, — toji viltis antroje fronto, kuris turi būti atidarytas šiemet. Jei tas bus padarytas, visa padėtis gal bus išgelbėta. Jei ne, mūs laukia baisios dienos, — baisios dienos tik dėl to, kad bus praleista puiki progą smogti priešiui tuomet, kai jam galima smogti, kai jis yra užsiėmęs toli, Kaukaze, bei Pavolgėje.

Jeigu kas iki šiol sakė, kad antrasis frontas Europoje nebūsiąs galima pradėti, nes Francija smarkiai ginkluota, tai pasekmingas išsikėlimas komandų

Dieppės srityje tuosius argumentus sumuša.

Atidaryti antrąjį frontą Europoje tuojau! — tai yra daugumos Anglijos ir Amerikos žmonių troškimas. Toks tai yra troškimas Hitlerio pavergtų tautų Europoje!

"Naujienuos" Vis Tiesijasi

Visiškai politiniai susmukusios Grigaičio "Naujienuos" vis laukia Sovietų Sąjungos pražuties. Kada Rusijos liaudis 1917 m. įkūrė tarybinę santvarką, tai "Naujienuos" davė jai laiko tik septynias dienas gyvuoti. Suo nunešė tą "Naujienu" pranašystę ant savo uodegos!

Po to kasdien, Grigaitis melavo, pranašavo, kartojo, visus niekino ir bjauriai koliojo, kas jo kvailysčių neklausė ir vis laukė Sovietų Sąjungos pražuties. Nesulaukė!

Didžiausias džiaugsmas tą žmogų apėmė, kada Hitleris užpuolė deginti Lietuvą ir Sovietų Sąjungą. "Naujienuos" davė Sovietų vyriausybei tik kelias savaites gyvuoti ir pranašavo greitą Hitlerio pergalę. Ir ši "Naujienu" pranašystė nuėjo vėjais.

"Naujienuos" virto Hitlerio organu — diena iš dienos spausdino iš Berlyno nacių propagandą. Dr. P. Ancevičius siuntė joms telegramas, persispausdino jos visokius Goebbelso išmislus apie "bolševikų terorą Lietuvoje", išliejo daug piktos tulžies prieš Lietuvos Tarybų valdžią, bjauriai apšmeižė jos narius ir visus Lietuvos liaudies veikėjus, rašytojus, garbino hitlerininkus, slėpė ir slepia Hitlerio terorą Lietuvoje, bet vis jų norai nesipildė ir gana.

Grigaitis vis tiesijasi ir pranašauja Sovietų Sąjungai pražūtį. Lai jis sau tiesijasi! Ateis laikas, kada jis ir vel akis išvertęs blias apie "Raudonosios Armijos ordas."

HIPE THAT SNEER OFF HIS FACE!

Areštuos Daugiau Šalies Priešų

Generalis prokuroras Biddle pareiškė, kad ateityje vyriausybės slaptoji policija bus griežtesnė kovoje prieš šalies priešus. Užsiregistravusių vokiečių, japonų ir italų, kaipo šios šalies nepiliečių yra 934,100 asmenų. Bet praktika parodė, kad daug suimtų sabotaznikų nėra užsiregistravę.

Iki šiol tarpe šių trijų tautų nepiliečių buvo padaryta sekamas kiekis areštų: 2,073 areš. vokiečiai, iš kurių 992 uždaryti į koncentracijas; 4,784 japonai, kurių 2,073 uždaryti į koncentracijas ir 506 italai, kurių 198 sulauktyti. Prie to apie 100,000 nepiliečių iškraustyti iš Ramiojo Vandenyno ir Atlanto Vandenyno pakraščiu, priepilaukų ir kitų svarbių karinių centrų.

Bet praktika parodė, kad aršiausi mūsų šalies priešai hitlerininkai ir japonai, italai ir jų talkininkai, veikia kaipo šios šalies piliečiai, jie pasirūpino išsiimti popieras, sulysti į darbus ir kenkia iš vidaus.

Kaip hitlerininkai bjaurūs veidmainiai, užtenka priminti vien šnipą Herbert Karl Friedrich Bahrą. Šį gaivalą visai neseniai Hitleris pasiuntė į mūsų šalį "Drottningholm" švedų laivu. Amerikos vyriausybė pajuto ir jį suareštavo. Krata darant surado pas jį cigaru bakso dugne, po popieriais, paslėptų \$1,500 amerikoniškų popierinių pinigų.

Šnipas sugautas. Jis bandė visai teisintis, meluoti. Tačiau džiūre pripažino jį kaltu!

Naciai ant tiek sugedę, ant tiek suniekšę, kad jie meluoja, faktus iškraipo, viską daro savo naudai. Jų niekšiška fizionomija nesunku spręsti pagal lietuviškus pro-nacius, kurie taip pat nustojo žmoniškumo, padarumo, kultūros, meilės prie žmonių, meilės prie Lietuvos, bet viską rašo ir sako tik iš to taško, kaip Hitleriui geriau.

Antras Frontas Dabar, Arba
Žus Milijonai Mūsų Vyru!

Antras frontas prieš Hitlerį yra būtina sąlyga Jungtinių Tautų karo išlaimejimo. Rodosi, tatau taip aišku, taip suprantama kiekvienam, o vienok kas nors ir kur nors to "nesupranta", ir visą Jungtinių Tautų veikimą sulauko.

Sovietų Sąjungą jau penkioliktas mėnėsis viena kariuona prieš viso pasaulio barbarišką jėgą. Ji saukėsi pagalbos, ji faktų faktais įrodinėjo, įtikinėjo, jos spauda diena iš dienos aiškino tai, kad jeigu Anglija su Amerikos pagalba tuo jau neatidarys antrą frontą, tai vėliau daug brangiau užmokės už pergalę, tai karas bus ilgas ir sunkus!

Ir rodosi, suprastį tą nesunku. Daugiau Hitleris užima Sovietų Sąjungos miestų, daugiau jis sunaikina fabrikų ir dirbtuvių, sunkesnį padaro Raudonosios Armijos kovą, mažiau pasilieka pas Sovietus žmonių, mažiau jie galės padėti Anglijai ir Amerikai kovoje, kada šios atidarys antrą frontą.

Ilgiau vilkinama su atidarymu antro fronto, labiau Hitleris įtvirtina Francijos, Belgijos, Holandijos, Vokietijos, Danijos ir Norvegijos pakraščius, tai yra, punktus, kur turės Anglijos ir Amerikos armijos išlipti. Daugiau Hitleris įtvirtins tuos punktus, daugiau ir armijos galės paimti iš Sovietų Sąjungos ir permosten, daugiau ir lėktuvų ten sutraukti, nes Raudonoji Armija bus jau apsilpninta.

Aišku, kad visi faktai kalba už tai, kad dabar, kada Hitleris ant 95% savo visą jėgą sutraukęs prieš Sovietų Sąjungą, kada ten Mussolinio, Vengrijos, Rumunijos, Slovakijos ir Finlandijos jėgos, tai dabar reikia kirsti jam smūgį. Kiek laiko atgal 500 anglų-amerikiečių lėktuvų bombavo Hitlerio okupuotą Franciją ir Belgiją ir nei vienas vokiečių lėktuvas nepakilo oras. Kodėl? Tik todėl, kad Hitlerio lėktuvai ryar Sovietų fronte, kad jis visai mažai jų turi vakarų pusėj.

Toliau numatą Amerikos rašytojai ir korespondentai vienas po kitam faktais įrodinėjo, kaip Mr. Leland Stowe, veik maldaudami prašo antro fronto, nes vilkinimas jį atidaryti, tai sudaro sąlygas, kurios veda Hitlerį, Mussolinį ir Japoniją su jų talkininkais prie karo laimejimo, o Jungtinės Valstijos, Anglija ir jų talkininkas prie karo pralaimėjimo. Mr. L. Stowe rašo ir rugpjūčio 24 dieną sakydamas, kad antro fronto

atidarymui jau beliko tik 30 dienų, o kartu ir mūsų karo laimejimai.

Mr. L. Stowe mano, kad jeigu iki spalio 1 dienai Anglija ir Amerika neatidarys antro fronto prieš Hitlerį, tai karas bus tokis ilgas ir žiaurus, kad sunku ir įsivaizdinti. Karas galės tęstis dar kokius penkis-šešis metus! Jis prarys visą turtingą, jis žmones įstums į didžiausį skurdą. Amerikai jis kainuos gal 3,000,000, gal net 5,000,000 vyrų vien užmuštų!

Tie, kurie ramina, kad už 18-kos mėnesių Amerika jau bus padarius 60,000 tankų ir galės lengvai įveikti Hitlerio ir jo talkininkų jėgas, tai daro klaidą. Mr. Stowe mano, kad Vokietijos, Francijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Holandijos, Italijos, Lenkijos ir kitų Hitlerio pavergtų šalių tankų fabrikai dar smarkiau dirba ir dar daugiau pagamins tankų. Jo nuomone, Hitleris vien nuo spalio iki balandžio mėnesio, tai yra, šešis mėnesius, gali pasigaminti nemažiau, kaip 40,000 naujų tankų!

Ir reikia atminti, kad Hitleris neturės vežti tūkstančių mylių už marių savo tankus ir milijonų vyrų armijas. Stowe mano, kad dabar Hitleris siekia kuo daugiau sunaikinti Sovietų Sąjungą, kad ji būtų silpna, o su pradžia spalio pereis Sovietų Sąjungoj prie apsigynimo ir tada pradės visomis jėgomis rengtis ateinančiais metais pasitikti Anglijos ir Amerikos jėgas.

Tai tikra tiesa. Ir nuo šios tiesos neišsisuks nei vienas munichieris, kuris vien iš neapykantos prieš Sovietų Sąjungą trukdo atidarymą antro fronto, kuris tiksliai veda karą į tokią padėtį, kad jis būtų ilgas, sunkus, kruvinas, milijonus gyvasių mūsų kraštui atsiėmų!

Anglijos ir Amerikos, Kanados ir Francijos bandymo žygiai prie Dieppe pilniausiai įrodė, kad dabar reikia atidaryti antrą frontą, kad tas galima.

Kokios Hitleris griebis taktikos, tai tik jam vienam žinoma. Bet yra ženklų, kad vienas po kitam faktais įrodinėjo, kaip Mr. Leland Stowe, veik maldaudami prašo antro fronto, nes vilkinimas jį atidaryti, tai sudaro sąlygas, kurios veda Hitlerį, Mussolinį ir Japoniją su jų talkininkais prie karo laimejimo, o Jungtinės Valstijos, Anglija ir jų talkininkas prie karo pralaimėjimo. Mr. L. Stowe rašo ir rugpjūčio 24 dieną sakydamas, kad antro fronto

atidarymui jau beliko tik 30 dienų, o kartu ir mūsų karo laimejimai.

Yra davinų, kad Hitleris budavoja prieš Sovietų Sąjungą net tris apsigynimo linijas. Pirmoji jau minėta, antra eina per Čekoslovakiją ir išilgai Vislos upę, ir trečia ties Oder upe, netoli Berlyno. Ant šių linijų jis planuoja vesti apsigynimo karą prieš Raudonąją Armiją ir tuo laiku naikinti Anglijos ir Amerikos jėgas vakaruose, kurioms ginklų, maisto ir amunicijos pristatymas bus labai sunkus.

Vokietijoje bent kokio priešhitlerinio perversmo negalima tol laukti, kol Hitleris ir jo šaika nėra parblokšti.

Šis karas galimas yra baigti su mažiau žmonių ir

Amerikos Žmonių Balsas

Bridgeport, Conn. — Šio miesto CIO ir Federacijos unijos ruošiasi prie didelės Labor Day demonstracijos rugsėjo 7 d. Demonstracija įvyks Pleasure Beach Parke. Žada būti toks didelis Bridgeporto žmonių išstojimas, kokio šis miestas dar nėra matęs.

Bridgeporto pramonė labai išaugo. Tai daugiausia karinė pramonė. Čionai suplaukė tūkstančiai naujų darbininkų.

Philadelphia, Pa. — Du šimtai National Biscuit kompanijos darbininkų vienbalsiai priėmė rezoliuciją už atidarymą antro fronto prieš Hitlerį Vokietijoje. Balsavimas buvo atliktas Bakery and Confectionery Workers Local 492 susirinkime.

Los Angeles, Calif. — United Electrical, Radio and Machine Workers Lokalas 1421, CIO, ragina CIO unijų miesto tarybą pradėti plačiausią kampaniją už atidarymą antro fronto. Tas pats lokalas priėmė rezoliuciją ir pasiuntė prezidentui Rooseveltui, ragindamas jį dėti visas pastangas, kad antras frontas būtų atidarytas dar šiemet.

Providence, R. I. — Rugpjūčio 23 dieną buvo sušauktas masinis susirinkimas atviram ore prie City Hall. Susirinko tūkstančiai gyventojų. Vienbalsiai priimta rezoliucija už atidarymą antro fronto. Demonstracija surengė Rhode Island State Industrial Union Council.

Detroit, Mich. — Automobilų pramonės ir visi kiti darbininkai yra nusistatę, kad kongresmanas Rudolph G. Tenerowicz nebebūtų išrinktas į kongresą. Jo vieton Pirmame Distrikte yra statomas ir darbininkų remiamas ant demokratų tikieto George G. Sadowskis. Teisingai automobilistų unijos prezidentas Thomas pareiškė, kad kongresmano Tenerowicz užsilaikymas kongrese padarė daug žalos Amerikos žmonėms.

Kandidatas Sadowskis jau pirmiau yra buvęs kongresmanu ir puikiai patarnavęs darbo žmonėms. Su unijų parama jis vėl gali būti išrinktas.

Seattle, Wash. — Washington Commonwealth Federation pasiuntė prez. Rooseveltui džiaugsmo telegramą dėl dalyvavimo amerikiečių komandų užpuolime ant Francijos rytu Dieppe. Federacija pasižada darbuotis, idant fašizmas būtų nušluotas nuo žemės paviršia. Telegramą pasirašė Federacijos prezidentas Hugh

turto lėšų, pilna Jungtinių Tautų pergale, tai šiemet, kol Japonija dar nesusėję įsitvirtinti ir išnaudoti gamtinius turtus Burmos, Rytų Indijos ir Malajaus; kol Raudonoji Armija yra galia, kol ji taip drąsiai ir energingai kariuona, kol Europos pavergtų šalių žmonių ūpas yra geras už pagalbą antrajam frontui, kol Sovietų Sąjungos žmonės laukia nuosirdžios pagalbos iš savo talkininkų, tiki padarytoms sutartims.

Ir jeigu ši progą bus praleista, jeigu tuojau antras frontas nebus atidarytas, tai už karo ilgumą, už baisesius nuostolius žmonių ir turto, už kraują ir ašaras, už milijonus nekaltų aukų, už milijonus našlių ir našlačių atsakys tie, kurie tęsia pragaistą Chamberlaino munichiską politiką, kurie trukdo Anglijos ir Jungtinių Valstijų liaudies troškimą ir pastangas kuo greičiausiai atidaryti antrą frontą.

D. M. S.

DeLacy ir sekretorius Terry Pettus.

Washington, D. C. — Daugybė mainierių unijos lokalių prisieuntė CIO prez. Murray raginimus, kad jis kandidatuotų į mainierių unijos prezidentus prieš John L. Lewis. Mainieriai nepasitenkinę Lewiso vadovybe. Bet Murray oficialiai pareiškė, kad jis negali būti mainierių unijoje kandidatu, nes jis užimtas kitais darbais. Murray dėkavoja mainieriams už pasitikėjimą juo.

Murray buvo mainierių unijos vice-prezidentu, bet Lewiso mašina jį iš tos vietos pašalino. Dabar Murray yra ne tik CIO prezidentas, bet taipgi jis tapo neseniai išrinktas plieno darbininkų unijos prezidentu. Todėl jis turi darbo užtenkamai.

Peoria, Ill. — Rugsėjo 10 — 12 dienomis čionai įvyks konstitucinė konvencija Farm Equipment Workers Organizing Committee. Tai bus konvencija, kuri formaliai įsteigs uniją. Šiame mieste yra didelė dirbtuvė International Caterpillar korporacijos, kuri gamina farmų darbams įrankius. Darbininkai gerai organizuoti ir priklauso prie minėto CIO komiteto.

Albany, N. Y. — State Selective Service direktorius Brown pareikalavo iš visų šios valstijos darbuvių, kad jie tuojau praneštų, kurie jų kariuonios amžiaus darbininkai yra būtinai reikalingi prie darbo, tai yra, kad jie būtų nešaukiami į kariuomenę. Tie darbuviai, kurie to pareiškimo dabar nepadarę, paskui negalės prašyti, kad jų jauni darbininkai būtų palikti prie darbo.

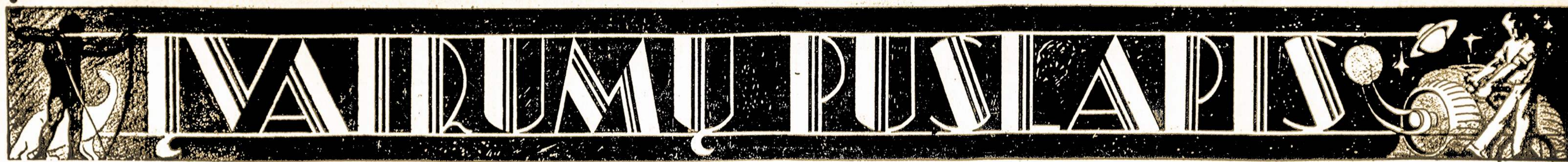
Pittsburgh, Pa. — Rugpjūčio 30 dieną, šį sekmadienį, komunistai ruošia didelę iškilinę paminėjimą gimtadienio Mother Ella Bloor, Anita Whitney ir Pat Cuth. Parengimas įvyks Angelos's Restaurant, 951 Liberty St. Prasidės 7 val. vakare.

Binghamton, N. Y. — Čionai susidarė komitetas, kuris veda kovą už patalpas negrams ir visiems darbininkams. Ypatingai negrai negali gauti kambarių. Namų savininkai diskriminuoja prieš juos.

I komitetą įeina: Rev. Gordon-Grant, Rev. Cunningham, Mrs. Ester Doyle, Rev. William Taylor, William Garrison, Mrs. Ruth Johnson and Robert Stewart.

Didžiosios Britanijos premjeras Churchillas ir SSSR premjeras Stalinas, kuriuodu neseniai Maskvos konferencijoje padarė svarbių nutarimų fašistinei Ašiai sunaikinti.

Kaip Amerikietis Korespondentas Aprašo Staliną

"Kas tik pirmą kartą su-eina Juozą Staliną, kiekvienas gauna gilų įspūdį," rašo maskviškis New Yorko Times korespondentas R. Parker:

"Visi sutinka, kad Stalinas elgiasi be pasididžiavimo, paprastai, ir kad jis turi ramiai stiprų būdą. Jo kalbos žodžiai yra tiksliai parinkti, bet jis gali lengvai pereiti nuo rimtos kalbos prie smagių juokų.

Aš skaičiau daugelio žmonių įspūdžius, kurie susitiko Staliną per kelis metus, ir visi jie pastebi vieną nuolatinį dalyką — kad Stalinas supranta paprastus žmones ir kad jis yra kovingos dvasios vyras.

Stalinas dirba iki nakties vėlumos, ir jo sekretoriai ant rytojaus randa daugybę popierių su pažymėjimais pasikalbėjimui, kuriuos jis turėjo per telefoną ir radiją su generolais, fabriku direktoriais ir technikos žinovais iš didžiulio krašto, užimančio šeštadalį pasaulio sausumos; bet Stalinas niekuomet neužmiršta paprasto žmogaus ir jo likimo.

STALINAS NIEKADA NEUŽMIRŠTA PAGRAS-TŲ ŽMONIŲ

Stalinas, sūnus Gruzijos kurpius ir kaukazičių gentės motinos, niekada neužmiršta savo kilmės; ir kartais jis aštriai subartuos, kurie per daug, vulgariskai, jį garbina, bet jis visai skirtingai žiūri į pasišventimo pareiškimus jam paprastų, tolimų tautelių, stovinčių tik už keleto žingsnių nuo laukinių gyvenimo; jis atskiria jų nuširdumą nuo tūlių išgudrėjusių žmonių, kurie stengiasi žodžiais pasigerinti.

Stalinas žino, jog tai būtų stambi klaida, jeigu jis šaltai ar nepaisančiai žiūrėtų į išreiškiamus jausmus tokių menkai išsiskyrusių tautų, kaip nenetisai šiauriniame Sibire ar bandaganiai kalmukai pakrantėse Kaspijos Jūros.

TECHNIKOS PATARĖJAS

Kada Sergejus Iliušinas pagamino planus garsiajam savo šturminiam orlaivui, Stalinas visą kitą darbą atidėjo šalin ir visapusiškai permagrinojo tuos planus. Jis davė bent vieną patarimą, pagal kurį buvo žymiai pagreitinamas tokių orlaivių statymo darbas.

Kada inžinieriai pagamino planus Maskvos vandens patiekimo sistemai, Stalinas pats giliai išstudijavo jų planus ir savo patarimais sutalpė daug milijonų rublių.

Stalinas turi puikiai išlavintą praktikinį protą ir toli - regiančią vaizdą, taipgi plačiai išgarsėjusi nuosirdumą ir žmoniškumą. Tuomi jis įgijo pasitikėjimą kaip taikos laikais, taip ir karo metu.

Sovietų valstybė yra planinga ir protu paremta. Už jos planų pravedimą gyvenime kas nors turi prisimti atsakomybę. Galų gale, ta atsakomybė yra ant Stali-

no pečių. Jis niekada neužmiršta, jog yra planuojama tolimai atečiai ir todėl kiekvieno plano įvykdymui jis parenka geriausius žinovus ir atsargiausias protus.

Gal ši naujiene nustebins kai kuriuos žmones užsienio, bet tai yra faktas, jog sovietinė publika laisvai kalbas apie Stalino darbus ir diskutuoja juos, bet niekada negirdėsi, kad jis būtų blogai pravedęs bent vieną darbą.

KOVOTOJAS

Stalinas yra kovotojas. Dar būdamas 15 metų amžiaus, jis įstojo į rusų marksistų grupes Kaukazi-joje ir nuo to laiko visuomet buvo kovotojas. Tada, 48 metai atgal, jis pradėjo mokytis taktikos, kaip sumušti priešus.

Jis turėjo daug kovų su (politiniais) priešais. Jis gynė ir atlaikė pamatinę idėją — įsteigimą naujos rūšies valstybės, kur visi piliečiai turi ekonominę, politinę ir kultūrinę laisvę, kur jokie asmeniniai pelnai negali trukdyti žemės turtų išnaudojimui visų piliečių labui.

Stalinui teko kovoti su marksistų priešais, su kontr-revoliuciniais menševikais, o paskui, kada Socialistinė Sovietų Valstybė padarė pirmuosius žingsnius, siekdama savo tikslo, Stalinui prisiėjo kovoti su liaudies priešais namie ir su fašistais iš užsienio.

Ne kartą Stalinas matė, kaip jaunajai (sovietinei) valstybei grėsė pavojus ir jis tada gynė ją įnirtingai ir begailėstingai.

Šiandien tas smulkaus sudėjimo žmogus, kalbąs apsvaigėtais žodžiais, tardamasis su kitais prie didelio stalo kambaryje, kurio sienos paprastai baltai nudažytos ir kur nėra jokių papuošimų apart Lenino paveikslo su raudonomis vėliavomis iš šono, šandien jis susiduria su mobilizuotomis jėgomis mirtino Sovietų Valstybės priešo — fašizmo, užsirioginusio ant turtingų Rusijos laukų.

Strateginiai planai šaliai ginti buvo nuo seniai Stalino išdirbti ir juose buvo daroma tūli pakeitimai, kokių reikalavo besikeičianti tarptautinė ir naminė padėtis.

Bet yra keturi pastovūs dalykai, kurie turi tiesioginio ryšio su karu. Tai įvairių tautų klausimas, Raudonoji Armija, pramonės tvarkymas ir apšvietas. Visuose šiuose reikaluose yra aiškiai matoma Stalino ranka.

TAUTYBIŲ KLAUSIMO ŽINOVAS

Stalino patyrimai Kaukazi-joje su įvairiomis jos tautomis padėjo jam tapti revoliuciniu žinovu tautybių klausimo, ir jau 29 metai atgal jis paskelbė pamatinį dėsnius, kuriuos Sovietai ir šandien vykdo santykiuose su įvairiomis tautomis.

JUOZAS STALINAS, Sovietų Premjeras

Stalino taisyklė yra, jog kultūra turi būti "tautinė savo pavidalu, o socialistinė savo turiniu." Pagal šią taisyklę ir buvo auklėjamos tautinės savybės autonominių (tarybinių) respublikų, o tatau sukūrė karštą patriotizmą ištisoje Sovietų Sąjungoje.

Kai kurie iš geriausių karių Leningrado fronte yra kalmukai. Kubaniaus kazokai kovojo už Maskvą, o Leningrado vyrai gina Kaukazą. Aš manau, jog tokia tautinė Stalino politika labiausiai pastojosi kelią Hitleriui, kuris norėjo panaudoti skirtingas Sovietijos tautas, kaip įrankius, kurie galėtų veikti sovietinėje užfrontėje kaip išdavikai.

RAUDONOJI ARMIJA IR STALINAS

Visuomet artimai sekdamas Lenino pamokas ir su maršalo Vorosilovo pagalba, Stalinas sukūrė armiją iš geriausių visų šalyų jėgų, armiją, turinčią begalinę įtaką žmonėse ir esančią glaudžiuose ryšiuose su liaudim. Ir kada išsiveržė karas, visa šalis pakilo remti ir palaikyti tą armiją. Žmonėms teko neapsakomai labai pasiaukoti, bet jie be jokio murmėjimo aukojosi. Dabar ši armija geriau maitinama ir geriau apmokyta, negu kuri kita dalis sovietinės visuomenės, ir todėl jinau juo geriau kovoja.

Vienas dalykas ryšium su Raudonąja Armija, beje, yra mažai žinomas užsienio, tai kad pagal Stalino reikalavimą buvo priimtos moterys kaip sanitarės ir kaip susisiekimų tarnautojos karo fronte.

Stalinas giliai rūpinasi liaudies ir armijos švietimu taipgi karo metu. Svarbiuose momentuose jis kalba tiesiog į žmones. O jo kalba paprasta, atodairi, kiekvienam piliečiui suprantama. Jis atsišaukia į protą, bet taip pat ir į didvyringą Rusijos praeitį.

Stalinas ragina žmones atsižvelgti į jų stiprybę ir per daug aukštai nemanyti apie priešų galybę. Stalino kalbos yra pilnos pastikėjimo, kurį turi žmogus, plačiai žiūris į karą, žmogus, kurio protas ir patyrimai sako, jog mirties sprendimas Hitleriui jau išrašytas ant sienos.

Stalinas neatsižaukia į žmonių narsą; jis žino, kad rusams niekada nestokuoja narsos; bet jis pabrėžia tokius praktišnius dalykus,

STRATEGAS

Kai kurie reiškiniai karinės Stalino strategijos jau virto istoriniais, būtent: kovingas traukimas atgal pereitą vasarą; "žemės nušvilinimas" pirma, negu ten priešai koją įkelia; Maskvos gynimas ir žiemos karas prieš vokiečius.

Visi tie dalykai liūdija apie revoliucinį Stalino permąstymą. Tai tokio permąstymo dėka, buvo laiku išgauti pramonės įrenginiai toliau ir ryšius atsiųsti at-sarginiai kariai iš Sibiro į Maskvą kaip tik tuo laiku, kada reikėjo.

"Niekas nėra taip gera, kaip turėtų būti," dažnai sako Stalinas. Bet didieji jo planai gerai pavyko.

Jau pernai lapkričio mėnesį Stalinas viešai pareiškė, kad, norint sumušti Hitlerį, Jungtinės Tautos turi neužilgo pradėti ofensyvą... Stalinas visuomet įsiekio bendradarbiavimo su didžiosiomis vakarų tautomis. Tam atitiko ir Anglijos ministro pirmininko Winston Churchillio atsilankymas Maskvoj; ir dabar Anglija ir Sovietų Sąjunga yra partneriai didžiausiame darbe visos žmonijos istorijoje.

Naujausi fotografiniai Stalino paveikslai rodo, jog karas daro savo žymes jo veide. Stalinas liesnis ir mažu-pamažu žyla, bet jo gabumai, jo gyvumas ir nuosirdumas tebėra tokie dideli, kaip ir visada. Abejojama, ar jis dabar turi laiko kėgliais palašyti, bet jis tikrai tebeseka šandieninę literatūrą. Jis yra perskaitęs daug teatrinių veikalų; jis kalbėjo ir jauniems rašytojams.

Jokios šalies vadas neturėjo tokios sunkios atsakomybės už ateitį, kaip Stalinas turi. Bet laimė Jungtinės Tautos, kad Stalinas visados laikė save kovotoju ir elgiasi kaip kovotojas," sako amerikietis laikraštininkas Ralph Parker.

BE 100%
WITH YOUR

Saliamono Salos ir Kova Dėl Ju

Saliamono salos — bibliškas vardas, skamba išmintingai bei turtingai. Dabar ties jomis girdėti kitoki skambėsiai. Šiuos žodžius berašant, vėl perkūnuoja ten žaibai - trenksmai Amerikos ir Japonijos orlaivių bombų ir šovinių iš laivynų kanuolių.

Apie tas salas europiečiai sužinojo tikrai po 1567 metų, kada jas atrado ispanas jūrų keliautojas Alvaro Mendana. Jis pavadino jas Saliamono vardu todėl, kad tikėjosi rasti jose didelius gamtinius turtus.

GAMTINIS ROJUS IR "VELNIAŽMOGIAI"

O Jungtinių Valstijų prezidentas velionis Theodoras Rooseveltas sakė apie tas salas 40 metų atgal štai ką: "Tai gamtinis rojus, apgyventas velnių, turinčių žmogaus pavidalą." Jis, aplankęs Saliamono salas, aprašė, kaip tenaitiniai gyventojai medžioja kitataučius, pjaustojems galvas ir laiko jas. Nes kuris saliamonietis galėjo parodyti daugiau galvų, tas buvo laikomas geresniu vyru, didesniu smarkuoliu. Nužudytų kitataučių kūnus gi jie kepė bei virė ir valgė. Ne mažai jie prisirinko ir europiečių misionierių ir pirklių galvų ir pasimaityno baltųjų žmonių mėsa.

Vienos gentės saliamonietis taip pat medžiojo ir rijo kitos gentės saliamonietis ir laikė jų galvas pasididžiavimui.

SENATORIŲ KOMISIJA DIDINA TAKSUS

Washington. Jungtinių Valstijų senato komisija finansiniais reikalais nutarė devyniais balsais prieš septynis pasiūlyt kongresui, kad uždėtų taksus ant valstijinių ir miestinių bonų, kurie bus ateityje išleidžiami.

Ta komisija taipgi patarė, kad kongresas paliktų taksą tikrai po \$300 metinių įplaukų dėl kiekvieno užlaikomo šeimos nario. Iki šiol buvo paluosuojama nuo taksų po \$400, kaip išlaidos kiekvienam neturinčiam pajamų šeimos nariui.

Ilgainiui, patekus Saliamono saloms į Anglijos globą, anglai dalinai nuslopino medžiojamą žmonių dėl jų galvų ir mėsos, bet vis tiek dar ir po šiai dienai ten užsiliko žmogėdrystė tarp raistų-pelkių, miškų tankumynų ir kalnų. Kūdikių žudymas taipgi tebėra daugelio saliamonietų paprotys, nors anglai ir stengėsi jį panaikinti.

Su tais žiaurūnais teko susidurti ir Amerikos marininkams, užėmusiems nuo japonų salas Tulagi, Floridą ir Guadalcanalą.

DIDŽIULIS PLOTAS, MAŽAI GYVENTOJŲ

Saliamono salos viso užima 375 tūkstančių ketvirtinių mylių plotą, o gyventojų teturi tik apie 90 tūkstančių ir 500 (pagal 1931 m. surašus). Tarp gyventojų tėra apie 500 europiečių. Visi kiti esą melanesų (papu-a) veislės žmonės. Jie yra žemo ūgio, bet gana stiprūs. Jų antakių kaulai atsikišę, akys tamsios ir giliai įdubusios, nosys trumpos ir plačios, lūpos storos, oda juodai-ruda, plaukai juodi ir dažnai susivėlę, panašūs į vilnas.

Su moterėmis saliamonietis elgiasi kaip su vergėmis.

Kai kurie pagony Saliamono salų gyventojai tiki į "gerą dvasią, gyvenančią maloniame krašte, ir į blogą dvasią, na, ir į gyvenimą po mirties. Tokie sako, kad ugniakalnių-vulkanų išsiveržimai, tai esą piktosios dvasios darbas. Bet dauguma saliamonietų netiki į blogąsias ar gerąsias dvasias.

Nežiūrint tokių šiurkščių ir šiurpių papročių, saliamonietis yra gabūs žemdirbiai; daugelis jų taip pat yra geri amatininkai. Jie ypač daliai pasistato valtis, net su artistikais išpaustinėjimais ir papuošimais.

Anglų vyriausybė mėgino išlavinti sau kareivių iš saliamonietų, bet prastų turtų pasekmių. Sunku buvo pripratinti juos prie kareiviškos tvarkos ir drausmės. Dažnai jie mesdavo šautuvus ir griebdavosi ilgų savo peilių.

SALIAMONO SALŲ GAMTA

Saliamono salose yra daug aukštų ir skardžių kalnų, bet įvallas ir labai derlingų lygumų ir klonių.

Oras dažniausiai per daug drėgnas, šūtinas, silpnina žmogų ir daro jį tinginiu. Įvairios drugio ligos dažnai vargina žmones žemesniuose pajūrių ruožtuose.

Saliamono salų augalija yra nepaprastai buini ir turtinga, gausinga įvairiomis palmėmis, miškais kvėpiančių sandalijos medžių, giriomis brangių juodmedžių, vadinamų "gyvybės medžių" ir daugelio kitų.

Zinduolių gyvūnų palygin-ti mažai tėra Saliamono salose, o ir iš jų pačių menkai naudos. Veisiasi kelių rūšių šikšnosparniai, labai didelės žiurkės, visokie driežai, žalčiai, gyvatės ir varlės. Guppygi gi rūšies varlės būna dviejų iki trijų svarų svorio. Pabūgos užima žymią vietą tarp Saliamono salų paukščių.

Iš tų salų buvo išvežama į užsienius ir padauodama kiek medžių, riešutų ir tūlių kitų vietinių produktų. Anglų valdžia 1940 metais gavo iš Saliamono salų \$294,510 pajamų, bet turėjo išlaidų \$367,770.

KAME GI TŲ SALŲ SVARBA?

Bendrai imant, rodosi, kad tos salos beveik nenaudingos būtų jokiai didžiai valstybei. Bet jeigu taip, tai kodėl Japonija greitai puolėsi ir užkariavo pas-nuo Anglijos? Kodėl jai Jungtinių Valstijų laivynas užklojo ir atėmė iš japonų tris tų salų ir siekia išmušti priešus iš visų jų? Kodėl praeitą savaitę Japonija greitlaiviais atsiuntė 700 smarkiausių savo karių į amerikiečių užimtas salas? O kada amerikiečiai užėmė 670 japonų ir suėmė likusius 30, tai kodėl dabar Japonijos karo laivynas metėsi ten atakuoti amerikiečius, kad atgriebt minimas salas?

Tą klausimą atsako faktas, kad Saliamono salos yra labai svarbioje dabartiniam karui vietoje. Jos yra Ramiajame Vandenynne, už devyneto šimtų mylių į šiaurį rytus nuo Australijos ir už 5,950 mylių į pietvakarus nuo Californijos. Pro tas salas turi praplaukti Amerikos laivai, gabendami kariuomenę ir reikmenis į Australiją. Tad jeigu jos liktųsi japonų rankose, tai jie iš ten galėtų nuolat grąsinti Amerikos laivams. Iš Saliamono salų japonai taip pat galėtų atakuoti Australiją, artimas jos salas ir net daryt žygius prieš amerikiečių Hawaii salas.

Išmušus gi japonus iš Saliamono salų, Amerika galėtų pavartoti jas kaip savo laivyno ir orlaivyno stovyklą veiksmams prieš japonus Australijos srityje ir net Filipinų salose.

Tai tokia strateginė Saliamono salų svarba yra priežastis, kodėl Jungtinės Valstijos pasiryžo apvalytas salas nuo fašistinių Japonijos žalkių. J. C. K.

MASSACHUSETTS LIETUVIŲ SKYRIAUS

Medikalės Pagelbos Sovietų Sąjungai

PIKNIKAS

Įvyks

MONTELLOJ TAUTISKAM PARKE

Rugpjūčio (August) 29 ir 30 Dienomis

BUS GERAS KALBETOJAS

Dainuos Montello Linosybės Ratelio Choras

po vadovystės Geo. Steponavičiaus

Bus Rodoma Filma

"OUR RUSSIAN FRONT"

Šokiams gros Geo. Steponavičiaus orkestra

Kviečiame visus Massachusetts lietuvius skaitlingai dalyvauti šiame piknike ir paremti mums visiems bendrą, prakilnų ir būtiną tikslą.

KOMITETAS

UŽKEIKTA MERGA: IŠ DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMŲ

VINCAS KREVĖ-MICKEVIČIUS

(Pabaiga)

Geros širdies buvo toji Vanda mergelė, nors ir ne mūsų šalies sesulė. Kai Zbiška, kursai prižiūrėdavo tuos, kur sėdėjo pilies rūsiuose, nešdavo jiems valgyt ir gerti, ne kartą drauge su juo aplankydavo nelaiminguosius ir Vanda. Vienam jų nunešdavo obuolių, kitam kriaušių, trečiajam — riešutų, o kuriam nieko neturėdavo, tai nors gražų žodį pratardavo... Murmėjo, matydamos visa tai, Zbiška, bet uždrausti negalėjo: ir jįsi mylėjo linksmąją mergelę.

V.

Ir pasodino Švedrij kitan urvan, kuris buvo visų giliausias, kur šviesos nebuvo matyti, kur diena nuo nakties nesiskyrė. Tvaiku ten buvo... Žmonės ten greitai nyko ir džiūvo, o sienos tai prakaitavo. Sėdėjo ten ne vienas Švedrius. Sėdėjo ten dar keli vyrai: ir tie, kurie žmones žudė tamsiose giriose, ir tie, kurie arklius vogė, ir tie, kur kunigo giriose medžiojo.

Nuliūdo bernelis, kaip ūkanota rudens dienele — ir pagailo jis savo jaunos jaunystelės, jaunųjų linksmųjų dienelių... Ir graužė ilgesys jam širdį, ir slėgė liudėsų krūtine...

Bet dažnai jį aplankydavo Vanda, kai senas Zbiška atnešdavo jam valgį. Pirmą nei kalbėti, nei žiūrėti į ją Švedrius nenorėjo, nors ir pati jį užkalbindavo. Bet paskui priprato ir ją bernelis, ir linksmus jos žodelius.

Juo toliau, juo dažniau Vanda aplankydavo Švedrij, juo toliau, juo ilgiau jie kalbėdavo...

Bet ką kalbėdavo, niekas negirdėdavo.

VI.

Ankstų rytą saulei užtekėjus, pakilo didis triukšmas pilyje: tuščias buvo rūsys, kuriame sėdėjo narsus Švedrius — vario durys tai išgriautos.

Kaip išėjo — niekas nežinojo, bet kurėjo — ženklą ten paliko: sargai kietu miegu ten miegojo, kraujo klanai ten stovėjo.

Kaip išbėgo, kur dingo narsusis Švedrius, niekas nežinojo. Gal laikas ir suprato, tik kalbėti nekalbėjo.

Biasiai pyko kunigaikštis, liepė sekti, liepė vyti gauti pabėgėlius. Vienus pagavo, kitų ne, bet Švedrio, tai jau nesurado... Tuos, kuriuos pagavo, liepė pakarti kunigaikštis...

Praėjo diena, praslinko kita — ir užmiršo jau žmonės Švedrij, ir tuos, kur su juo sėdėjo, kurių vieni dabar jau laisvi buvo, o kiti žemėj giliai dūlėjo.

Tik viena Vanda tai nuliūdo, lyg šviesi saulelė jos nebedžiugino, mažieji paukšteliai nebekalbino. Nelinksma, lyg tėvą motinėle palaidojo, vaikščiojo merguželė žaliojo girelėj, viešoju keleliu, lyg kažko laukė iš tolimos šalies...

Kad nuliūdo merguželė, niekas nepamatė. Ko nuliūdo merguželė, niekas nesuprato...

VII.

Ir išėjo mergelė ankstyvą rytelį girion pasivaikščioti, gailia rasele nusipraustų, su paukšteliais pakalbėtų, iš jaunos širdelės liudėsio nuvyti.

Ir pamatė ir sutiko mergelę, ko sapne nebuvo sapnavusi, godoti nebuvo godojusi: jai pastojų kelią jaunas bernelis, svetimos šalies raitelis, ne kas kitas, tik narsusis Švedrius.

Nusigando jaunoji mergelė, pamielino jai kojelės, nubalo josios skaisčius veideliai, nustebo rankelės, kaip žagarėliai...

Ir prakalbėjo bernelis meilūs žodelius, kad jo bernelio tai nebijotų, kad jam, jaunam, rankelė tai duotų, meililai jį pažiūrėtų.

— Vai, ko čia atjojai, berneli, vai, kam man kelią pastojai, raiteli? Argi nežinai, kad liepė kunigaikštis tave, jauną, vyti, tave, jauną, saugoti. Pamatys tave žmonės, suims tave, jauną, pražūsi tada, berneli, prapuls tavo jauna galvelė!

— Vai, mergele, lelijelė, aš mirties nepabijojau, kad tik tave, jauną, pamatytų. Vario duris išgrioviau, geležinius pančius sutraukiau, aukštas pilies sienas peržengiau, kad tik tėvynės laisvas grįžčiau. Vario durys, geležiniai pančiai manęs nesuvaržė ir žmonės manęs nesulaikė, tik sulaukė tavo melynios akelės, tavo gelsvos kaselės. Už geležinius pančius

jos drūtesnės, už vario duris jos stipresnės — nesutruačiusiu aš jų, nenugalėsiu! — Ko, berneli jaunas, nori, ko, berneli jaunas, geidi?

— Kad man duotai savo rankelę, kad sėstai mano žirgelin, jotai mano tėvų šalelėn. Ten saulelė, linksmiau šviečia, ten girelės mieliau ūžia, ir paukšteliai gražiau čiuba.

— Tegu bernelis prašo tėvuželio ir senosios motynėlės, tegu prašo jaunų brolių, kad leistų mane jauną, svetimon šalelėn, kur mylimas bernelis, kur traukia mane širdelė...

— Vai, mergele lelijelė, pikta tavo giminė, o aš, jaunas bernuželis, — svetimos šalies. Tavo jauni broliukai su manim nesidraugavo, tavo garsūs tėvuželiai manęs nepažino, neduos tavęs, merguželė, man jaunam berneliui, vėl pasodins mane gilian rūsin, už vario durelių, ir pražūsiu bernuželis ir nuvyti, kaip nulažtas vėjo jovarėlis.

— Ką aš, jauna, padarysiu, bernuželi! Kad galėčiau, tai gulbelė aš, jauna, pavirstau ir nulėktau svetimon šalelėn, į bernelį, žalian vyšnių sodan!... Vysta rūta, vysta mėta, vysta balta lelijelė — taipio vysta jaunos mano dienos be mylimo bernelio... Rūstūs mano tėvuželiai, rūstūs broliukai dėl bernelio sakalėlio svetimos šalies...

— Vai, mergele lelijelė, ne su tavo tėvuželiais, ne su tavo puikiais broliukais aš, jaunas, gyvensiu. Vai, kad myli mane, merguželė, tai tave paimsiau! Kad ten žemė griūtų, dangus pultų — būsi mano miela!...

— Prakeiks mane motuželė, prakeiks senas tėvuželis, kaip aš būsiu tavo miela!... Užpyks jauni broliukai!...

— Vai, mergele lelijelė, kai parvešiu savo tėviškėn, didžiąjan dvarelin, tai ten rasi tėvuželį, tai ten rasi motuželę, rasi sau tikrausius!...

— Ir, pagriebęs merguželę, meiliai apkabino, žirgan įsodino — ir nuėjo ton šalelėn, kur girelė gražiau ūžia, paukšteliai linksmiau gieda.

VIII.

— Vai, ko baidos širmas žirgas, ko karmo auselė. Ar nelaimė jis pajuto, ar gal broliai veja?

— Nebijoki, merguželė, ristas mano žirgas: kad ir vytų tavo broliai, viesulus įsibajoję, nepavytų mano žirgo, kur už viesulus eiklesnis. Vai, jau nebetoli mano tėvo dvaras, jauna merguželė!...

Bėgo žirgas viešu keliu ir auselėm karpė, glamonėjo bernuželis jaunąją mergelę. Bėgo diena, bėgo antrą ir pribėgo jis eglėn, tą eglėn tankumyną. Kai jis bėgo, žemelė dundėjo, o eglės viršūnės į žemelę lenkė. Išsigando baidūs kiškiai ir nukriko per kelelį, pasibaidė širmas žirgas ir pašoko į šalelę. Klupo žirgas ant kojų, nesitikėjo bernuželis ir nupuolė nuo žirgelio, ir skaiti mergelė.

Ir nupuolė bernuželis nuo žirgo žemelėn, galva akmenėlin — ir pabalo skaisčius veidai, ir užmigo bernuželis sunkiuoju miegelu ir paliko merguželę vieną tamsioje girelėj, svetimoje šalelėj.

IX.

Vai, ir verkė merguželė, kaip raiba gegulė girioje kukavo. Gailiai verkė ir savo dalelę keikė, o jos gūdus balselis per girias, per šilus toli plaukė...

— Vai, berneli sakalėli, ką aš dabar padarysiu, kur aš, jauna, pasidėsiu, kur tave šarvosiu?...

— Į tėvulį grįžtau, į seną motulę — matė žmonės, kaip aš su berneliu per girelę jojau... Prakeiks mane sena motinėle, subaus mane tėvuželis: sakys, kad praradau vainikėlį, kad padariau sarmatėlę jų senom galvelėm. O kad jauna ir sugrįžtau į tėvulio dvarą, kur padėsiu, kur šarvosiu jaunąjį bernelį?

— Į anytą eitau, į šešiurą eitau, kaip į tikrus tėvužilius — kelelio netiksiu, dvarelis nerasiu! O kad tiktai kelią, o kad rastau dvarą, ką aš pasakytų senai anytėlei, ką aš paporyčiau senam šešiurėliui, kad nebėra jau bernelio, nėra jų sūnelio: per mergelę žuvo, per mano dalelę...

— Kur tave, berneli, dėsiu, kur aš, jauna, eisiu. Mestau tave vandenėlin ir pati ten eitau! Vai, nežinau, kurioj šaly, gilus vandenėlis, platus dunojėlis...

Toli vandenėlis — jauna nenuėsiu ir bernelio nenuėsiu...

— Kastau tave giliai žemėn, po žalia eglele — kaip aš viena liksiu, kur aš pasidėsiu?!

— Vai, žeme žemele, žemele motule, vai, tu prasiskirki ir mane priimki su jaunu berneliu, kad nelietau veltui ašarėlių, nekukuotau raibąją gegulę žalioje girelėj, kad nevargtau merguželė, nekeiktav dalelės.

Nesiskyrė žemė, nepriėmė merguželės.

lės, ne taip ją prakeikė sena motuželė, ant dukros supykus. Tik iš gailėsčio jaunoji akmenim pavirto pas viešą kelelį.

Ėjo keliu žmonės, rado akmenėlį; šalia akmenėlio gulėjo bernelis, šalia žven-gė širmasis žirgelis. Pašarvojo palaidojo žmonės bernelį giliai žemelėn po tuo akmenėliu...

Kai gegutė užkukojo, kai lakštutė sulakštuoja, akmenėlis verkia, ašarėlės byra... Žmonės kalba, kad tai sūrus šaltinėlis giliai iš žemelės veržias...

Bostono ir Apylinkės Žinios

Turim Visi Atlikti Vieną Svarbią Pareigą

Dabar mes gyvename tokia me momente, kad valanda laiko daro dieną, diena mėnesį, o mėnuo metus. Visam žemės rutulyj fašistai užžiebė karą, nuo kurio kas valanda žūsta tūkstančiai žmonių. Pati skaisčiausia dvidešimto amžiaus civilizacija parblokšta vaitoja. Medicinos mokslas surado priemonės suvaldyti cholera, bet visi ramiai miegojo (išskiriant Sovietus), kaip fašizmas augo, bujojo ir dabar pradėjo viską naikinti. Šiem pasiūteliams niekas nebrangu ir nieko jie nesigaili. Tai plėga kokio žmonijai nebuvo žinoma iki šių dienų.

Kasdien laikraščiai pilni žinių iš karo lauko. Mes tas žinias godžiai gaudome ir skaitome. Radijo komentatoriai per ištisas dvidešimt keturias valandas gauda karo žinias ir teikia mums. Kiekvienas prieš fašistus pralaimėjimas slėgia mums, o kiekvienas laimėjimas ugdo mūsų ūpą ir jaučiamės linksmesni. Kuomet laik-

raštis arba radijo komentatoriai praneša, kad Sovietai laimėjo, mes pradėdame juoktis ir džiaugtis. Kodėl mes taip elgiamės? Kas verčia taip elgtis? Kas kutena mūsų jausmus? Visų pirmausia, Sovietų laimėjimas, tai mūsų pačių laimėjimas; mūsų sūnų laimėjimas; mūsų šalies laimėjimas; o vienas iš svarbiausių, tai visos pasaulio darbininkų laimėjimas!

Mes gaudome Sovietų pranešimus, bet Sovietų žmonės, Raudonoji Armija ir partizanai, džiaugiasi, kuomet jie užgirsta, kad mūsų valdžia daro žygius suteikti jiems pagalbą; kad New York'e ir Londono tūkstantinės darbo masės, išsileija iš landynių į masinius mitingus ir reikalauja, kad būtų atidarytas antras frontas prieš Hitlerio nacius.

Kuomet amerikiečių aukomis buvo supirkti daiktai ir pasiųsti į Sovietus, jie tas dovanas sutiko su didžiausiu entuziazmu; mažai ir dideli iš džiaugsmo gatvėse bučiavosi; kareiviai maršuodami į karo

mūšius dainavo, o karžygiai fronte kėlė ovacijas. Tos dovanos amerikiečių ne tiek juos sustiprino medžiaginiai, kiek dvasiniai, nes jiems davė supratimą, jog už jurių yra draugų, kurie neleis hitlerininkams sunaikinti Sovietus ir kultūrinį pasaulį.

Reikia pasakyti, jog mes dar nepajutome karo sunkumų; aukavome tik paviršutiniai. Dabar jau atėjo laikas, kad turime aukoti kiek tik išgalim! Gerkim kasdien vieną stiklą alaus mažiau, rūkykime kasdien porą cigarečių mažiau ir nemėtykim centų veltui, o taip darydami, sutaupinsime kelertą dolerių į mėnesį ir tais pinigais galėsime pagelbėti Sovietų kovotojams.

Dabar yra didžiausia proga duoti auką Sovietams. Rugpjūčio 30 d. Lietuvių Tautiškam Parke, Montello, įvyks milžiniškas piknikas, kurį rengia Sovietų Medikalės Pagalbos Komitetas. Čia yra proga, šiame piknike, aukoti daiktais, dirbiniais ir atsilankius paramti finansiniai. Todėl nepamirškime rugpjūčio 30 d.

Perdėta Skaitlinė
Jau bus daugiau kaip metai

laiko, kaip neklausau Minkaus radijo pusvalandžio. Bet per-eitą nedėdienį nuėjau pas kaimyną ir kaip tik pataikiau tuo laiku, kuomet p. Minkus perstatė kalbėti p. Stasij Norkūną iš Dorchesterio. Jo tema buvo, kad žmonės pirktų šios šalies karo bonus. Na, ir jis pradeda:

— Broliai ir seserys. Mūsų šalis kariauja su trimis diktatoriais: Vokietija, Japonija ir Italija, aštuntas mėnesius. Jau praleido tūkstančius milijardų pinigų...

Tikrenybė yra, kad mūsų šalis šiam karui dar nėra išleidusi nei vieno nuosimčio biliardo. Vienok aš Norkūnui atiduodu kreditą už jo drąsą ir gerus jausmus. Kad ir mažai žinodamas, bet vis dėl to jis jaučia, jog fašizmas yra kenksmingas visai žmonijai.

Kaslink padauginimo skaitlinės, matomai, jį išmokino "Sandaros" redaktorius, nes kai Lietuvoj buvo Sovietų valdžia ir fašizmo nukankintus aštuonis kalinius išvežė į kūrortus pasigdyti, tai "Sandara" (1941 m. No. 1) suriko: "Bolševikai išgrūdo aštuonis tūkstančius į gilumą Rusijos."

Naujosios Anglijos Moterys

Turėjo Gražų Pikniką

Rugpjūčio 23 d. Lietuvių Tautiškam Parke, Montelloj, Naujosios Anglijos Moterų Sąjūdis turėjo dailų pikniką. Nors mašinų suvažiavo daug mažiau negu normaliais laikais, bet geri patrijotai visvien pasiekė pikniką. Pavyzdžiui, draugai Vilkauskai iš Nashua, N. H., būna mūsų kiekviename (Tąsa 5-tam pusl.)

Connecticut Valstijos Lietuvių Rengiamas 'LAISVĖS' PIKNIKAS

Sekmadienį, Rugpjūčio 30 August

LIETUVIŲ PARKE --- LIGHTHOUSE GROVE

GLASTONBURY RD., STA. 24

EAST HARTFORD, CONN.

Piknikas prasidės 12-tą valandą dieną.

Hartfordo Laisvės Choras, vadovaujamas B. Rasimavičiūtės

Programą išpildys Laisvės Choras iš Hartford, Conn.

Kalbės Dienraščio "Laisvės" Redaktorius R. MIZARA iš Brooklyn, N. Y.
GERA ORKESTRA GROS LIETUVISKUS IR AMERIKONISKUS ŠOKIUS

Šeiminkinių Stalas bus paruoštas įvairiais ir skaniais valgiais ir gėrimais.

Todėl, gerbiami Conn. valstijos lietuviai, dalyvaukite šiame piknike ir paremkite tą brangų liaudies dienraštį "Laisvę," kuris mus visus veda prie skaisčios ateities, laisvės ir lygybės.

Įžanga 25 centai asmeniui (įskaitant taksus)

Šį pikniką rengia visos Conn. valstijos Progresyvės lietuvių organizacijos.

Sovietai Veda Įnirtusius Apsigynimo Mūšius

Sovietų Oficialiai Pranešimai

MASKVA, rugp. 26. — Sovietų Žinių Biuras anksti šiandien pranešė, kas seka:

Mūsų kariuomenė rugp. 25 d. vedė mūšius prieš vokiečius srityse Kletskaja, į šiaurį vakarus nuo Stalingrado ir į šiaurį rytus nuo Kotelnikovo, taip pat srityse Prochladnaja ir į pietus nuo Krasnodaro. Kitose fronto dalyse nebuvo svarbių atmainų.

Sovietiniai laivai Juodojo Jūro nuskandino priešų transporto laivą 5,000 tonų.

Sovietinės oro jėgos rugp. 24 d. įvairiuose fronto sektoriuose sunaikino bei sužalojo 10 priešų tankų, 60 trokų su kariuomene ir reikmenimis, 30 vežimų su reikmenimis ir penkis trokus gazolino, ir nutildė 10 baterijų lauko kanuolių ir priešlėktuvinių patrankų, susprogdino keturis amunicijos sandėlius ir išvaikė, dalinai sunaikinant, apie batalioną priešų pėstininkų.

Mūsų kariuomenė Kletskaja srityje veikliai kovojo. Į šiaurį vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė vedė mūšius prieš vokiečių tankus ir pėstininkus. Padėtis šiame sektoriuje pasidarė keblė. Mūsų kariuomenė atmuša priešų atakas ir daro jiems didžiulį nuostolį.

Viena mūsų karių grupė per dieną sunaikino 17 priešų tankų ir užmušė 430 vokiečių. Kita grupė padarė septynias kontr-atakas prieš skaitlingesnes vokiečių jėgas ir sunaikino 22 priešų tankus, devynias priestankines kanuoles ir 34 trokus ir užmušė apie 600 vokiečių kareivių ir oficerių. Sovietų orlaiviai ir priešlėktuvinės kanuolės Stalingrado srityje sunaikino 92 vokiečių orlaivius per dvi dienas.

Vokiečiai darė eilę atakų į šiaurį rytus nuo Kotelnikovo. Mūsų kariuomenė atmušė priešus ugnimi iš prieštankinių kanuolių, rankinėmis granatomis ir padegantais buteliais. 14 vokiečių tankų buvo sužalota ir apie 300 jų karių užmušta.

Į pietus nuo Krasnodaro (Kaukaze) tęsėsi atkaklios kautynės, kurios dažnai baigėsi durtuvais. Viena sektoriuje priešai bandė įsiveržti į kaimą. Mūsų kariuomenė, neatlaidžiai kontr-atakuodama, sulaukė atakotojų. Mūšyje arti vienos geležinkelio stoties vokiečiai prarado aštuonis tankus ir apie 900 kareivių ir oficerių.

Prochladnaja srityje sovietinė kariuomenė atmušė kelias priešų atakas. Buvo sunaikinta grupė vokiečių automatiškų šaulių, nuleistų žemyn iš orlaivių.

Šiaurvakariniam fronte įvyko mūšiai, turį vietinės reikšmės. Keli bendri partizanų būriai Leningrado srityje ir toliau vedė kautynes prieš vokiečių baudžiamuosius būrius. Per kelias paskutines dienas partizanai užmušė bei sužėdė apie 1,000 vokiečių įsiveržėlių ir sužalojo devynis jų tankus.

SOVIETŲ ŽMONES NUSIVYLĖ TALKININKAIS

Maskva. — New Yorko Times korespondentas Ralph Parker praneša savo laikraščiu, jog Sovietų piliečiai, ypač kareiviai, yra nusivylę, kad Anglija ir Amerika vis neatidaro antro fronto prieš Hitlerį.

Sovietų spauda rašo, jog daugėja amerikiečių reikalavimų pradėti atakuoti nacius vakarų Europoj.

Uždraudžia Išnomuot Naujas Rašomąsias Mašinėles

Washington. — Valdiška Karinės Gamybos Taryba neseniai buvo atsišaukus į biznių įstaigas, kad pervesių kuo daugiausiai rašomųjų mašinėlių — taipraiterių armijai ir laivynui naudoti; tikėjosi gauti pusę milijono rašomųjų mašinėlių. Bet atsišaukimas nedavė reikiamų pasėkų. Dabar, todėl, Kainų Administracijos Istaiga uždraudė taipraiterių verslininkams išnomuoti (parandavot) naujesnius didelius taipraiterius, pagamintus po 1934 metų, apart mažųjų, pasižešamų rašomųjų mašinėlių. Manoma, jog tokiu būdu daugiau teks taipraiterių armijai ir laivynui.

Lima, Peru. — Per žemės drebėjimą Peru, Pietų Amerikoje, žuvo 11 žmonių.

Washington. — Brazilijos atstovai tariasi su Amerikos komandieriais apie suderintus karo žygius prieš Vokietiją ir Italiją.

Dėl Tos Klaidos

"Laisvės" Red. Gerbiami Draugai:— "Laisvės" numerį 197-tam už 22 dieną rugpjūčio po Eastono korespondencija, kur pasirašo V. J. Stankus, yra įdėtas paveikslas kokio tai kareivio, ir po juo yra parašas **Albertas Šlapikas**. Aš esu jo, Alberto Šlapiko, sesuo, ir gerai pažįstu savo brolių, bet tas paveikslas nėra mano brolio. Iš kur jūs gavote tą paveiksluką ir padarėte tokį nemalonį klaidą?

Taigi, prašau jus, draugai, kad peržiūrėtumėt, keno tas paveikslas yra, ir padėtumėte tikrą jo vardą. Draugiškai, Evelyn Šlapikas-Farion, Easton, Pa.

Nuo Redakcijos: Ta klaida buvo pataisyta "Laisvės" antro puslapyje rugpjūčio 24 d. Jūsų brolio paveikslą, kartu su paveikslais daugelio kitų jaunuolių, narių LDS, mes gavome iš LDS raštinės. Per mūsų neapsižiūrėjimą, buvo sumaišyta parašai ir miestai. Jūsų brolio paveikslas buvo 196-tam "Laisvės" numeryje įdėtas į Chicago korespondenciją ir padėtas parašas jaunuolio Paceliūno, chicagiečio, o Paceliūno paveikslas įdėtas į Eastono korespondenciją "Laisvės" 197-tas num. ir padėtas jūsų brolio parašas. Labai atsiprašome už šią mūsų klaidą.

London, rugp. 26. — Anglijos spauda praneša, kad Amerikos laivynas ir oro jėgos ima viršų prieš japonus mūšyje ties Saliamono salomis.

KRISLAI

(Tąsą nuo 1 puslapio) besulaukanti žmonių nuo piktadarysčių. Girdi, žmogus do- rovingai užsilaiko tik tada, kada jis persiėmęs "Dievo baimę."

Betgi skaitlinės parodo, kad didelė dauguma kriminalistų yra tikinti į Dievą, Dievo biją žmonės.

Jau įėjus žmogus tik dėl baimės eina tiesiu keliu, tai dabartinės baismės baimė svarbesnė, negu baimė kada nors po mirties.

Ir pats "Darbininko" redaktorius netiki tai savo filozofijai. Pavyzdžiui, nelabai senai jis begėdiškai atvirai agitavo už fašizmą, džiaugėsi, kad Hitlerio gaujos užplūdo ir naikino Lietuvą. **Jokia Dievo baimė jo nuo tos pronačiskos propagandos nesulaikė.**

Bet štai Amerika įstojo į karą, valdžia pagrūmojo visiems nacių propagandistams, ir "Darbininko" redaktorius užsičiaupė. Dabar jau atvirai nebedrįsta garbinti hitlerizmą ir jo kruvinus darbus Lietuvoje.

Bijo įstatymų, bijo baismės, bijo likimo Pelley ir kitų niekšų.

Wendell Willkie važiuoja Chinijon ir Sovietų Sąjungon.

Willkie nuosirdžiai remia Jungtines Tautas šiame kare. Laimingos jam kelionės. Be reikalo jis ten nevažiuoja. Jis ten važiuoja sustiprinti priešhitlerines pozicijas.

Jau dabar Amerikos karinėje pramonėje dirba 1,700,000 moterų. O apie pabaigą 1943 metų ta armija pasieks **šešis milijonus!**

Tai nauja problema prieš darbo unijas. Tos moterys turi būti laimėtos unijizmui.

Brazilija yra 29-toji tauta, paskelbusi karą fašistinei Ašiai. Manoma, jog ją neužilgo paseks kitos Pietų Amerikos respublikos.

PRANEŠIMAI IS KITUR

BALTIMORE, MD.

Penktadienį ir šeštadienį, rugpjūčio 28 ir 29 d. bus aukų rinkimo dienos dėl Sovietų Sąjungos Kovotojų, Russian War Relief — Lietuvių Komitetas kviečia visus taikos, dežutes, guzikėlius ir kitus ženklius galeisite gauti ketvirtadienį, rugp. 27 d., 7:30 — 9:00 val. vakaro, 111 S. Poppleton St., Stankevičių kambariuose. — Kom. (201-202)

SHENANDOAH, PA.

Rugpjūčio 30 d., Lakewood Parke, Schuylkill Apskritys, bendromis jėgomis rengia pikniką ir šokių nauda Rusų Karo Pagelbai. Anglų spaudoje garsinamas kaip "Russian War Relief Day". Lietuviai turėtų skaitlingai dalyvauti, paremti finansinai ir dvasiniai gerą ir garbingą tikslą. Lakewood Parkas graži vieta ir visai apylinkė gerai žinoma vieta. Šokiai prasidės 8 v. v. Gros Lee Bergerio Orkestra. Įžanga 35c. Kvietė Rengėjai. (201-203)

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kp. susirinkimas įvyks rugpjūčio 27 d., 8 v. v. Prašome narių dalyvauti šiame susirinkime ir kurie neužsimokėjote duoklių, atėję užsimokėkite. Bus salėje, 376 Broadway. — G. Lekas, rašt. (200-201)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 141 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 30 d., 10 val. ryto, 143 Pierce St. Visi nariai dalyvaukite susirinkime. Kaip žinote, "Laisvės" piknikas arti, reikės daug darbininkų. Taipgi turime ir kitų reikalių svarstyti. — L. Tu-reikiš. (200-202)

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Progresyvių Tarybos, Bostono Skyriaus, susirinkimas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 29 d., 8 v. v., 376 Broadway. Vasara baigiasi, ruduo arti. Aptariu daug yra. Prašome draugus iš Cambridge, Somerville, Brighton ir Dorchester dalyvauti. Atsivežkite ir naujų narių prirašyti prie Tarybos. — M. Kazlauskas, Sekr. (200-202)

NEWARK, N. J.

LLD 5 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, rugpjūčio 28 d., 7:30 v. v., Jurginės Salėje, 180 New York Ave. Visi nariai būkite susirinkime, nes yra svarbių reikalių aptarti. — V. J. Kasparas, Sekr. (200-202)

Iš Massachusetts Pažangiųjų Lietuvių Veikėjų Pasitarimo

Rugpjūčio 9 d. Montello Tautiškam Parke įvyko Pažangiųjų Lietuvių Tarybos sušauktas veikėjų pasitarimas veikimo reikalais.

1. Nutarta surengti milžinišką pikniką Sovietų Sąjungos medikalei pagelbai. Piknikas įvyks rugpjūčio 29 ir 30 dienomis, 1942, Montello, Lietuvių Tautiškam Parke. Rugp. 29 d. bus šokiai, gros George Steponavičiaus orkestra. O 30 d., sekmadienį, bus piknikas su puikia programa. Dainuos Liuosybės Choras ir Moterų Grupė, vadovybė George Steponavičiaus. Vakare, pritemus, bus rodoma Rusijos fronto filmas: "Our Russian Front."

Todėl lietuvių visuomenė iš visos Massachusetts valstijos, rugp. 29 ir 30 dienomis, važiuos į Montello į pergalės piknikus prieš fašizmą už išlaisvinimą Lietuvos ir už pergalę ant juodųjų barbarų. Piknike bus maisto stalai, į kurį meldžiam organizacijos ir pavieniai, vyrai ir moteris, paaukoti sūrių, kumpių ir kitokio maisto, kuris eis paramai Raudonosios Armijos. Taipgi meldžiam organizacijai veikėjų pasirūpinti ką nors at-

BOSTONO IR APYLINKES ŽINIOS

(Tąsą nuo 4-to pusl.)

parengime ir atvažiuoja vis su didelėmis dovanomis — garbė jiems už tai.

Šiame piknike man labai patiko Montello Liuosybės Choro dainos. Rodosi, kaip čia seniai Steponavičius pradėjo mokytį chorą ir į taip trumpą laiką choras padarė labai didelę pažangą. Bravo Steponavičiui ir choristams!

Jaunutis.

WATERBURY, CONN.

Liet. Darb. Parko Bendrovė ir ALDLD 28 kp. rengia naktinį pikniką (Moonlight Dance). Šeštadienį, rugpjūčio 29 d., 6 v. v., iki 1 val. ryto, Lietuvių Parke, už Lakewood Ežero, Chestnut Hill Rd. Šokiams gros V. Kindulos Orkestra. Įžanga 25c asmeniui, priskaitant taksus. Turėsime gėrimų ir užkandžių. Prašome visus lietuvius dalyvauti. — Kom. (201-202)

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Arbata nuo strėnų skaudėjimo ir varo laukan akmenėlius, pakelis 60c Nervų Arbata 85c Vyriškumo Pataisymas 85c Nuo Kataro bei Hay Fever 85c Arbata nuo nutukimo 85c Cukrinės Ligos (Diabeto) 85c Palangos Trajanka, stambios šaknys, 3 pakai už \$1.50

KNYGOS.

Aukso Altorikas, trižės 60c Ta pati gražiais celuloido viršais su gražiais antspaudais 10c Vainikėlis, mažą knygėlę, mišrių maldos su paveikslėliais 50c Ta pati minikštai viršais \$1.25 Gydyla nuo mirties baimės, su paveikslais 50c Saulė nusileidus arba graborių slaptybės, kaip jie mirusius privergia pasargojimui, balsavimas, papročiai visokių tautų ir deginimai kinų, 300 puslapių \$1.25 Apie dangų, saulę, mėnesį ir žvaigždes 10c Istorija Ali-Baba ir 40 Razbaininkų 20c Kantri Alena 25c Pranašavimai Mikaldos 25c Marių Dukta 25c Dukta Pūstyne 25c Savizrolas, juokingi skaitymai 25c Nežmokamas Ziedas 25c Gudrus Piemenėlis 25c Velniskas Tiltas per Nemuną, Herodas Boba ir kitos 7 istorijos 35c Sveikata Ligoniams, aprašo visokias žoles nuo įvairių ligų 25c Marijos Sapnas ant Kalno Alyvu 15c Lengvas Būdas išmokyti angliskai 35c 1001 Naktis, dalis I 50c Karvės, iš jų nauda ir kaip padaryt sūriai 25c Kapitonas Velnias, gražus skaitymas, 400 pusl. \$1.25 Sėmų knyga su paveikslais, apdaryta \$1.25 Kabelas 15c Burykla ir Burtininkas, papasakojimas praeities, apibūrinamas 25c Sakinas, nedomas žydas, žingel-dus apskaitymas 25c Gudrus Piemenėlis, graži apysaka 25c

M. ŽUKAITIS

834 DEAN ST., SPENCERPORT, N. Y.

antro fronto atidarymą. Tokiu kandidatu bus Otis R. Hood. Tai bus liaudies kandidatas ant gubernatoriaus, kurį stato Amerikos Komunistų Partija. Otis R. Hood yra nenulstantis darbuotojas-kovotojas už visų dirbančiųjų reikalus ir pilnas rėmėjas karo pastangų už sutriuškinimą fašizmo. Todėl visi lietuviai Amerikos piliečiai Mass. valstijoje atiduokit savo balsus už Otis R. Hood.

Rep. Thomas H. Eliot, demokratas 11-tam distrikte. Rep. Joseph E. Casey, demokratas, ant U. S. senato-rius. Raymond Leslie Buell, re-

publikonas, pirmam distrikte. Virš minėtų kandidatų vienbalsiai nutarė remti Mass. CIO konvencija, nes jie atvirai pasižada remti Roosevelt 7 punktų programą.

Rinkimų klausime nutarta išleisti tinkamus atsišaukimus į Amerikos lietuvių piliečius, kad jie balsuotų už tuos kandidatus, kuriuos remia CIO ir Pažangiųjų Lietuvių Taryba.

Laimėkim šiuos rinkimus dėl laimėjimo karo. Šiam Pažangiųjų Lietuvių Tarybos sušauktam veikėjų pasitarime dalyvavo 50 veikėjų moterų ir vyrų. Pirmininkavo John Grybas. Sekretoriavo A. Baronas.

Lietuvių Rakandų Krautuvė

409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-8451

Išdirbėjai ir Pardavėjai

Geriausios Rūšies Rakandų

Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuosimėjų

JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU

Kaip Petraičių Krautuvėse

M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

THE Gift THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komuni-jos priėmimo bei dirmanonės proga pirkite dovanas pas **ROBERT LIPTON**.

Krautuvėje yra didelė pasirinkimas 14 krodžių, 14 krodžių, deimantinių žiedų, auksinių ir sidabrinių daiktų ir daiktų, kokių tik jums reikalinga.

DAIKTAIS IR KAINOMIS BŪSIT PATENKINTI

ROBERT LIPTON

701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

DŽIULERIAI yra gražiausias ir ilgiausia atmintinos dovanos

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėnos valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruožta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa. Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

E. Stupurienė Lankėsi Pas Sūnų

Pereitą savaitę E. Stupurienė su sūnumi Jonu buvo nuvykusi į Mass. atlankyti sūnų Adomą, kuris tarnauja kariuomenėje jau nuo balandžio mėnesio. Adomas džiaugėsi su laukę saviškių, su kuriais po išėjimo nebuvo matę. Kario gyvenimo nesiskundžia, apskritai, kad dar tebebūna kempė, o ne kariaujančiose jėgose. Neseniai iš jo kempės būrys vyry iškelia fronto pareigoms, o jis dar pasiliks ir jam atrodė, kad jis leidžia per daug laiko veltui ilgu būvimu kempėje.

E. Stupurienė pirmą kartą pamatė kempę nustebo jos didumu ir painumu. Sako, kaip miestas. Jeigu smulkesnio adreso, dalinio numerio, kurioje srityje kempės dalinis randasi, nežinotum, būtų keblu surasti, o gal ir lankymosi laikas pasibaigtų kol susiras-tum.

Darbininkų ir Industrijos Atstovai Bendrai Tarsis Dėl Karo Bonų

Amerikos Darbo Federacijos ir CIO unijų viršininkai sykiu su industrijų atstovais susaukė bendrą konferenciją rugpjūčio 27-tą, viešbutyje Astor, tikslu surasti būdus pakelti pardavinimą karo bonų.

Karo bonų pardavinimas, kaip skelbiama iš Washingtono, dar vis nepasiekia reikiamos kvotos. Ši mėnesį, iki 21, visoje šalyje parduota tik už \$495,950,611. O viso mėnesio kvota yra \$815,000,000. Liepos kvota buvo 1 milijonas, o parduota tik \$900,000,000. Birželio kvota buvo \$900,000,000, o parduota \$663,900,000.

Valdžia yra įsitikinusi, kad demokratijos žmonės turi išmokyti liuosnoriai, demokratiška procedūra remti savo šalies karo pastangas, kad jie išmoks, jeigu visos atsakomingos visuomeniškos įstaigos, o svarbiausia darbininkų organizacijos ir industrijos savininkai paims atsakomybę už tos problemas tinkamai perstatymą.

Nepavykus sukelti reikiamos sumos liuosnoriai, valdžia bus priversta imtis specialių įstatymų.

Kas dar neperka reguliariai karo bonų-stampų, reikėtų tuojau pradėti pirkti, o perkantieji, kas išgali, padidinti pirkinius. Suprantantiems bonų pirkimo svarbą reikia tapati agitatoriais tarp neperkančių. Jeigu mes mylime demokratiją, turime išmokyti ją apginti, dėl jos nors biselį pasiaukoti.

Karo stampas-bonus galima gauti ir dienraščio Laisvės raštinėje, jos darbininkai mielai patarnauja norintiems pradėti nuolatinį taupinimą ar įsigyti vienkartinį pirkinį.

Karo bonai yra geriausias, saugiausias taupinimas. Už šandieną įdėtus tris dolerius, po 10 metų gausite keturis. Ir sykiu paremsite šalies karo pastangas.

Pirkėjas.

Vaikai Nusivylė

Pereitą antradienį šimtas berniukų, vidurinės mokyklos studentų buvo išsirengę važiuoti pas fermerius obuolių skinti, bet juos pasitiko žinia, kad dėl ūkanoto ir vėsaus oro obuoliai lėtai auga ir neprinoko paprastu laiku. Jauni kandidatai į fermerius grįžo nusivylę, kad neteko padirbėti.

Sugrįžo paskutinis New Yorko Gvardijos būrys, laikęs pratimus kempėje Smith, Peekskill.

AUKOS SEIFUI

Antradienio vakare, Laisvės bendrovės direktoriai turėjo savo reguliarią mėnesinį susirinkimą. Išlausę raportą apie užpuolimą plėšikų ant Laisvės įstaigos ir apžiūrėję naują "seifą", prisidėjo prie jo nupirkimo šie iš direktorių: M. Klimas, J. Weiss, K. Kreivėnas, A. Balčiūnas, V. Cepulis, D. M. Solomskas, J. Dainius, A. Pakalniškienė ir P. Buknys. Visi atkojo po dolerį. Geo. Wareson jau anksčiau aukėjo dolerį.

Lietuvių Ambulansas Jau Brooklyne

Naujutėlis, vos tik iš fabriko ir kelionės iš Detroito, Brooklyno Lietuvių Draugijų ambulansas laukia savo krikštyną, kaip praneša Ambulanso Fondo Komitetui, susirinkusiam į posėdį pereinamo antradienio vakarą, komiteto pirmininko, žinomojo laidotuvių direktoriaus J. LeVandos patalpoje, 337 Union Ave., Brooklyne.

Ambulansą parvežė—"pardraivino" Mrs. J. Harris, Raudonojo Kryžiaus darbuotoja, kuri paskatino lietuvių darbuotojus jo nupirkimui.

Tas puikus ir labai naudingas vežimas bus išstatytas Lituanica Aikštėje šio sekmadienio popietį, rugpjūčio 30-tą, nuo 2 val. po pietų iki pabaigos iškilmių, kuriose bus atžymėta lietuvių pasidarbavimas, pasakytas prakalbų, sudainuota dainų ir ambulansas perduotas Amerikos Raudonajam Kryžiui, naudoti parvežimui nuo laivų sužeistų ir kitai karo tarnybai.

Komitetas kviečia visus lietuvių dalyvauti ambulanso priėmimo-atidavimo iškilmėse.

Petras Cibulskis Laimėjo Dešimtinę "Vilnės" Pikniko

Nikodemus ir Pranė Pakalniškiai praneša iš Čikagos, kad pereinamo sekmadienį įvykusia "Vilnės" piknike brooklyniečiai Petras Cibulskis laimėjo dovaną — dešimtis dolerių. Pakalniškiai, kaip žinia, praleido atostogas Čikagoje, daugiausiai pas Pranės tėvus — Sešelgius. Jie buvo "Vilnės" piknike, kuris jiems labai patiko — buvo didelis ir gražus.

Taip jiedu rašo atvirutėje, siųsioj "Laisvės" redakcijai. Šiomis dienomis Nikis su Pranute sugrįš Brooklyną ir stos darban — vienas "Laisvės" spaustuvių, o kita — LDS raštinėje.

Sugrįžo 1,451 Asmuo Iš Japonijos

Rugpjūčio 25-tą į New Yorką (Jersey City prieplauką) pribuvo laivas Gripsholm su 1,451 keleiviu, pirmąja grupe parvežamų iš Japonijos grąžinamų amerikonių. Pamatę savo šalies krantus, daugelis verkė iš džiaugsmo, kadangi ten gyventi karo laiku buvo ne piknikas ir 18,000 myl. kelionės atrodė nebaigiamos.

Nuo laivo sustojimo, 9 val. ryto, iki vakarui didžiama diplomatu, tēmijami sargybos, buvo praleisti. O didžiama šiaip keleivių gal dar ne greit išleis. Žinant, kokių naciškų "žuvelių" dabar atplaukia iš užrubežių, nors ir su amerikoniškais žvynais apsidengusios, valdžios pareigūnai, menama, atydziai nagrinės kiekvieną įtartą ar nežinomą asmenį.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pir-kite bonus ir stampas.

Po Tylos-Pakelkime Choro Aidus

Praeitą penktadienį pas ai-diečius buvo "ramu," tyku — choras praktiškai neturėjo, kaip jau apie tai buvo rašyta.

Antradienį buvo susirinkęs pusėtinai būrelis aidiečių, tik deja netikėtai užklupo miesto aptemdinimas (black-out) ir kokiame laikui sutrukdė pamokas. Bet šį penktadienį, rugp. 28 d., tai tikrai pakelkime savo aidus ir rengkimės rimtai prie spalų 18 dienos pramogos. Iki tai dienai beliko jau tik aštuoni penktadieniai. Vadinasi, jeigu pamokas laikysime tik penktadieniais, tai turime per tas aštuonias pamokas gerai pasipausti, kad išmokys visus mūsų užsimotas mokintis dainas.

Aido Choras 1916 Metais

Tais metais Aido Choras nariais augo labai sparčiai, ypatingai merginų daug dalyvaudavo. Mat, tada buvo daug jaunimo atvažiavusio iš Lietuvos, kurio tarpe buvo gerų veikėjų, emusių dalyvumą įvairiose komisijose ir abelnei veikloj. Štai keletas žymesnių veikėjų vardų, randamų choro užrašuose:

P. Raibužiūtė, Ona Budviečiūtė, M. Merkevičiūtė, Ona Merkevičiūtė, M. Vitrakiūtė ir Pelagija Ambrazičiūtė. Iš vyrų — S. Pavalkis, F. Klas-tauskas, A. Zakarevičius, A. Mieliuskas, M. Mieliuskas, J. Klimaitis, L. Baniulis, J. Patavius, P. Veiveris, J. Mačis ir V. Kubilius.

Tai 1916 metų veikėjai. Bū-tų labai smagu, kad tie iš veikėjų, kurie dar gyvena Brooklyne, sugrįžtų į chorą ir vėl veikty sykiu su mumis.

Pusmetinio susirinkimo raporte, kurį išdavė pirminin. V. Januška, užrašyta, kad 1916 metais choras veikė sekamai: išmoko 5 naujas dainas, surengė du vakarėlius, koncertą ir teatrą. Užvietimų gauta 17, dainuota 12 įvairių draugijų parengimuose. Dainavo daugiausiai tik už įžangą ir parengimus, bet, kuomet išdės sumažėjo, tai pareikalavo \$5 už sudainavimą.

Choristai stengėsi susipažinti su gaidomis; pamokas laikydavo sekmadieniais, 10 val. iš ryto. Aido Choras davė pagrindo auklėtis nemažai solistų, skatindamas juos toliau lavintis.

Choras suruošdavo milžiniškus koncertus. Pavyzd., vasario 20 d., 1916 m., aidiečiai surengė koncertą, kur programą pildė: Sietny Choras, Lyros Choras, Vaikų Draugijėlės Choras, Vokiečių International Choras, Zwon Zigmonto Choras, Rusų Balalaikų Orkestra ir pats Aido Choras. Koncertas pavyko labai gerai.

Prisimindami praeities darbus, pasistengkime ir dabar kuomi nors atsižymėti, kas ateityje būtų malonu prisiminti. O tas galima ir reikalinga.

Sekit korespondencijas apie A. Chorą, jo veiklą praieityje ir dabar kiekvieno ketvirtadienio "Laisvės" laidoje.

Choro Koresp.

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja kambarys vyrai, švariai užlaikomas, šviesus. Arti broadway, elevatorių ir gatvėkarių. Renda prieinama. Ateikite pamatyti. 426 So. 5th St., Brooklyn, N. Y. (199-201)

REIKALAVIMAI

Reikalingas prižiūrėtojas (Janitor) prie 25 apartmenų namo, gambarius ir alga. Kreipkitės pas Nathan, 195 Vernon Ave., Brooklyn, N. Y. Galite rytais arba vakarais telefonuoti Evergreen 8-5316. (200-202)

SVEČIAI

Antradienį Laisvės įstaiga aplankė sekanti svečiai.

Dr. Vitkauskienė, užsirašė dienraštį Laisvę ir prašė siuntinėti į Ossining, N. Y., kur su šeima apsigyvens.

Alex Stainy, iš Kulpmont, Pa., užėjo pasisvečiuoti ir užsirašyti Laisvę.

P. Zeikus, iš Windsor, Conn., atsinaujo prenumeratorius Popieros Fondui aukavo \$1 ir taipgi užsimokėjo už ALD LD duokles.

Svečiai pasiviešėję, pasikalbė su draugais išvyko savo keliais.

"Mūsų Už Sibirą" Stanley Theatre

Po išbuvimo judžio "Tai Yra Priešas" per 8 savaites, Stanley Theatre, 7th Ave. ir 42nd St., New York, rugpjūčio 26-tos rytą pradėta rodyti filmą "Mūsų Už Sibirą," originaliai buvusi užvardinta "Gynimas Volochayevsko." Filmą rodyt tik apribotą laiką.

Filmą dirigavo broliai Vasiljevi, kurie pagamino "Čepajevą," pripažintą viena iš puikiausių Sovietų filmų. Vaidina me yra keli iš žymiausių artistų, Boris Blinov, Lev Sverdin, Boris Čirkov, Dorokhin, Lukin, Mianikova, Morozov.

Filmai originalę muziką sukūrė garsūs Sovietų kompozitorius ir pianistas Dmitri Šostakovičius.

CLEMENT VOKIETAITIS

LIETUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRIngle 5-3022

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

STENGER & STENGER

OPTOMETRISTS

Išegzaminuoja AKIS

Pritaiko AKINIUS

Moksliniais būdais, gerais patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufigūruojame, padarome ir pritaikome akinius kada reikia.

394 BROADWAY • 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8842. BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

Gražiai Įrengta Susijėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bra-vorų alus ir šlis. Kada būsite Brooklyne, užleikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karštą vakarienę. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdara nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 South 5th St.

Brooklyn, N. Y.

Blokas nuo Hewes St. elevatorio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

LORIMER RESTAURACIJA

ANTANAS BARZDA, Savininkas

417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN

Geriausios rūšies

VALGIAI

Gaminami Europiškai ir Amerikoniškai Stiliaus

Puikūs darbo kilmės namų darbo kilmės ir kepta paršiena

Gaspadoriškai nuvirsti kopūstai ir barščiai

Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro

Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį

Visada yra pasirinkimas plėšikų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

Republikonai Nominavo Dewey

Republikonų Partijos konvencija, įvykusi rugpjūčio 24 — 25-tą, Saratoga Springs, N. Y., vienbalsiai, aklamacija, nominavo savo kandidatą į New Yorko valstijos gubernatorių Thomas E. Dewey, buvusį New Yorko Apskričio prokurorą.

Jį nominavo Kenneth Mac-Affer, Albany apskričio republikonų pirmininkas.

Dewey nominaciją priėmė su pareiškimu, kad jis laikysis partijos programos, kuri pareiškia:

"Mes tęsime toliau smerkimą kiekvienos sugestijos apy-semento. Mes priešinsimės tai-kai iki paskutinis likutis tota-litariškos agresijos bus nušluo-tas nuo žemės veido."

LANKESI "LAISVĖJE"

Trečiadienio ryte lankėsi Laisvės įstaigoje Domicelė Jankauskienė, iš Hudson, Mass. Ji atvažiavo pas brolį St. Rumšą ir sūnų Bronį Jankauską, Brooklyne. Taipgi atvežė aukų nuo Jono Sadausko, iš Marlboro, Mass., \$1 Popie-ros Fondui ir \$1 Rusijos pa-galbai.

Iš Armijos, Konvencijon

Karys John J. Stanley, Ofi-sų ir Profesionalų Unijos, CIO, nacionalis finansų sekretorius, atleidžiamas iš armijos spe-cialėms atostogoms, kad galė-tų dalyvauti unijos konvenci-joj rugsėjo 5—10, Albany.

★ LIETUVIŠKA ★ UŽEIGA

Rheingold Extra Dry Alus Didelis pasirinkimas visokių

Vynų ir Degtinės Importuotų ir Vietinių

Kasdien Turime KARSTŲ UZKANČIŲ

JOSEPH ZEIDAT Savininkas

411 Grand St. Brooklyn

litariškos agresijos bus nušluo-tas nuo žemės veido."

Trumpoje nominacijos prie-mimo prakalboje, Dewey metė pirštinę demokratų kandidatui John J. Bennett, Jr., ir jo rė-mėjui bosui Jim Farley, ku-riuodu abu karo klausimą nu-stūmė į šalį nuo savo kampa-nijos. Dewey pareiškė "pilnai remsiąs" prezidentą Roosevelt-tą kaip vyriausį kamandierių. O tas jo rėmimas būsiąs maž daug toks, imant jo paties žo-džiais:

"Kariuomenėn ėmimo cent-ruose jie neklusia mūsų poli-tikos. Francijos pajūriuose pereiną savaitę ir garuojan-čiuose raustuose Saliamonų Sa-lų buvo abiejų republikonai ir demokratai. Jie kaip papras-ti amerikoni kovojo kartu.

"Dar yra kas kitas, kas nė-ra iškelta šioje kampanijoje—mūsų pilna parama vyriausiam kamandieriui, Jungtinių Valstijų prezidentui. Republi-konų Partija nesijudins nuo sunkios pareigos kritikuoti, kas padėtų laimėti karą. Bet kiekvienu momentu kožnos va-landos kas dieną, visuose mie-riuose laimėti karą, mes re-miame ir toliau ištikimai rem-sime mūsų vyriausį kamandie-rių."

Kokia ta jų "pilna parama" būtų, aišku buvo iš prakalbų Joe R. Hanley, kuris pasakė įvadine prakalbą ir iš pirmi-ninko Irving M. Ives, valstijos seimelio didžiūmos lyderio,

kuriuodu po pažadėjimo "pa-ramos" pasakė prakalbas, ku-rios negalima skaityti parama.

Kongresmanas Hamilton Fish taipgi buvo delegatu iš Putnam apskričio. Fišės drau-gai mažai konvencijos paisė, kadangi čia viskas buvo iš anksto prirušta, žinoma. Jie atvyko pasilinksmit, pagemb-leriauti arklių lenktynėse, vi-sokiomis mašinomis, daisu, kortomis, ko randasi kupinai šiame "išrinktųjų" rezorte.

Matomai, toks jau likimas, kad Dewey, kurio vyriausiu nuopelnu jo draugai skaito "subustinimą" raketų, turėjo būti nominuotas viename iš pačių didžiausių gemblerystės darželių — Saratoga Springs — tarp raketų žiedų. Kai ku-ris iš delegatų neįaukiai jau-turėjo dėl tūlų savo bendrų ne-turėjimo laiko ateiti nei į po-sėdžius, per daug jie buvo už-imti išlaukio prašmatnybėmis.

Konvencijos platforma aiš-kiai pareiškė pagėidavimą iš-laikyti dviejų partijų sistemą, neįsileisti trečios ir ketvirtos partijų, tačiau delegatai atvi-rai išreiškė viltį, kad Ameri-kos Darbo Partija ir kitos Bennettui priešingos grupės padėsiančios jiems laimėti rin-kimus lapkričio mėnesį.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavienių

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavais audarau su ame-rikoniškais. Reik-lu esant ir padidinu tokiu dydžio, kokio pa-gėidaujama. Tai-pogi atnaujuoju įvairiom spalvoms

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
prie Chaucey St., Broadway Line
Tel. GLENmore 5-6191

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

PUKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUO-DAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

Išigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kuro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

Green Star Bar & Grill

Lietuviškas Kabaretas

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksmiti ir pasiškoti užsina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!

TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ

Ateikite pasimatyti su Giviais

Geriausias Alus Brooklyne

459 Grand St.

Skersai nuo Republic Teatro

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV. 4-8698

